

Eveliina Lehtonen

ARABIEMIRAATTIEN JA ISRAELIN SUHTEIDEN NORMALISOINTI

Maiden johtajien argumenttien ja Lähi-idän geopoliittisen
katsauksen vertailu

Johtamisen ja talouden tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Toukokuu 2021

TIIVISTELMÄ

Eveliina Lehtonen: Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisointi. Maiden johtajien argumenttien ja Lähi-idän geopoliittisen katsauksen vertailu.

Kandidaatintutkielma

Tampereen yliopisto

Politiikan tutkimus

Toukokuu 2021

Vuonna 2020 Israel ja Arabiemiraatit ilmoittivat aikovansa aloittaa poliittisen prosessin, jonka päämääränä on maiden suhteiden täysi normalisointi. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun Israel solmi suhteet arabimaan kanssa yli kahteenkymmeneen vuoteen. Tämän kandidaatintutkielman tarkoitus on luoda käsitys siitä, millaiset olosuhteet Lähi-idässä vallitsivat normalisointia edeltäneenä aikana, ja siitä, miten Arabiemiraattien ja Israelin johtajat ovat perustelleet normalisoinnin aloittamista. Vastaan tutkielmassa kahteen tutkimuskysymykseen: Miten Arabiemiraatit ja Israel ovat argumentoineet niiden suhteiden normalisoinnin puolesta? Miten nämä argumentit vertautuvat geopoliittiseen katsaukseen Lähi-idästä?

Saadakseni vastaukset näihin kysymyksiin muodostan geopoliittisen katsauksen Lähi-idästä ennen elokuuta 2020 ja analysoin maiden johtajien normalisoinnin tukemiseksi tekemiä argumentteja Stephen Toulminin kehittämän argumentaatiomallin avulla. Lopuksi vertailen argumentteja ja geopoliittista katsausta selvittääkseni, mitä eroja ja yhtäläisyyksiä niiden väliltä löytyy ja mitä nämä erot ja yhtäläisyydet merkitsevät. Argumenttien ja geopoliittisen katsauksen analyysi voi tuoda esiin maiden geopoliittiset intressit alueella ja myös sen, kuinka lähellä ne ovat toisiaan.

Lähi-idän geopoliittista tilannetta hallitsi normalisointia edeltävänä aikana Iranin ja Saudi-Arabian välinen valtakamppailu, joka yhä useammassa maassa oli kääntynyt Iranin eduksi, ja näin tehnyt alueen geopoliittisesta tilanteesta epäsuotuisamman Israelille ja Arabiemiraateille. Maa oli onnistunut hyödyntämään aluetta kalvavaa epävakautta ja sen avulla kasvattanut vaikutusvaltaansa Lähi-idässä. Havaitsin geopoliittisen katsauksen ja argumentaatioanalyysin väliltä yllättävän paljon yhtäläisyyksiä. Israel ja Arabiemiraatit argumentoivat usein normalisoinnin puolesta korostaen sen kykyä vähentää epävakautta Lähi-idässä ja hillitä alueen konflikteja. Tämä vähentäisi myös Iranin mahdollisuuksia kasvattaa vaikutusvaltaansa alueella. Argumenttien ja geopoliittisen katsauksen yhtäläisyydet osoittavat yhtäältä Arabiemiraattien ja Israelin intressien lähentyneen toisiaan alueella, mutta toisaalta myös sen, että maiden välillä tulee normalisoinnista huolimatta tulevaisuudessakin olemaan erimielisyyksiä.

Avainsanat: Israel, Arabiemiraatit, Saudi-Arabia, Iran, geopolitiikka, Stephen Toulmin, Abraham Accords, normalisointi, Lähi-itä

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Teoreettinen ja metodologinen viitekehys	3
2.1. Geopolitiikka	3
2.2. Stephen Toulminin argumentaatiomalli	5
3. Geopoliittinen katsaus	7
3.1. Iranin ja Saudi-Arabian valtataistelu	7
3.2. Syyrian ja Jemenin konfliktit	8
3.3. Libanon ja Irak	10
3.4. Qatar ja Turkki	12
3.5. Israelin rajat ja Jordania	13
3.6. Lähi-idän luonnonvarat	13
3.7. Yhteenveto	14
4. Argumentaatioanalyysi	15
4.1. Israelin pääministerin argumentit	15
4.2. Arabiemiraattien ulkoministerin ja suurlähettilään argumentit	17
4.3. Maiden yhteiset lausunnot	21
4.4. Yhteenveto	23
5. Argumenttien ja geopoliittisen katsauksen vertailu	24
5.1. Arabiemiraattien imago ja Israelin politiikka	24
5.2. Vakaus ja epävakaus	25
5.3. Alueelliset väliintulot, ääriliikkeet ja Iran	26
5.4. Yhdysvallat	28
5.5. Palestiina ja Jordania	29
6. Päätelmät	30
7. Lähteet	32

1. Johdanto

Elokuun kolmantenatoista päivänä vuonna 2020 Arabiemiraatit, Israel ja Yhdysvallat julkaisivat yhteisen tiedotuksen, jossa he ilmoittivat, että Israel ja Arabiemiraatit aloittavat poliittisen prosessin, jonka päämääränä on maiden suhteiden täysi normalisointi. Tätä ennen Israel oli solminut rauhansopimukset vain kahden muun arabimaan kanssa, jotka olivat Egypti vuonna 1979 ja Jordania vuonna 1994. Sopimuksia ennen Israelin ja Arabiemiraattien välillä oli ollut hiljaista ja käytännöllistä yhteistyötä esimerkiksi talouden ja kaupan aloilla. Noin kuukausi myöhemmin myös Bahrain ilmoitti aikomuksestaan normalisoida suhteensa Israelin kanssa. (Guzansky & Marshall 2020, 379–381) Syyskuussa 2020 Israel, Arabiemiraatit, Bahrain ja Yhdysvallat allekirjoittivat nämä Abraham sopimukset (*Abraham Accords*) Washingtonissa. Sopimukset olivat yllättävä askel Israelin ja Persianlahden maiden suhteissa, sillä ne osoittivat vääräksi oletuksen, ettei Israelin ja arabimaiden välille olisi mahdollista solmia virallisia suhteita ennen Palestiinan kysymyksen ratkaisua, mikä oli siihen saakka ollut panarabialainen konsensus. Niiden seurauksena Saudi-Arabia, Arabiemiraattien ja Bahrainin liittolainen, suostui antamaan Israelin lentojen Arabiemiraatteihin ja Bahrainiin kulkevan ilmatilan kautta eikä tuominut sopimusta. Maan on oletettu antaneen hyväksyntänsä Bahrainille, jonka kuningashuone on vahvasti riippuvainen saudien tuesta. (Strategic Comments 2020c, iv) Sopimusten seurauksena Israel myös suostui luopumaan tai ainakin viivyttämään suunnitelmiaan ottaa haltuun alueita Länsirannalla (Guzansky & Marshall 2020, 384).

Valtiosopimuksessa Israel ja Arabiemiraatit sopivat, että heidän suhteitaan ohjaavat vastaisuudessa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan säännökset ja kansainvälisen valtioiden suhteita säättävän oikeuden periaatteet, mille normalisointi perustuu. Maat sopivat myös esimerkiksi suurlähetystöjen perustamisesta toistensa maihin, yhteistyöstä rauhan ja vakauden alalla sekä yhteisen ymmärryksen ja rinnakkaiselon edistämisestä. Sopimuksen liitteessä maat sopivat lisäksi muun muassa kahdenvälisen investointisuhteen syventämisestä, siviili-ilmailun takaamisesta sekä tieteellisen ja teknologisen yhteistyön vahvistamisesta. (Abraham Accords Peace Agreement 2020)

Tämä kandidaatintutkielma on kolmivaiheinen. Tutkielman ensimmäinen tarkoitus on muodostaa geopoliittinen katsaus Lähi-idän tilanteesta juuri normalisoinnin ilmoittamista edeltävältä ajalta eli ennen elokuuta 2020. Seuraavaksi tarkoitus on analysoida Arabiemiraattien ja Israelin johtajien esittämiä argumentteja normalisoinnin tueksi. Viimeiseksi tarkoitus on vertailla tehtyä geopoliittista katsausta ja argumentteja ja selvittää, millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä niiden välillä on ja miksi, sekä mitä nämä erot ja yhtäläisyydet merkitsevät. Geopoliittisen katsauksen ja argumenttien vertailu on oleellista, sillä se voi paljastaa, miten Lähi-idän olosuhteet vaikuttivat normalisoinnin aloittamiseen

tai ainakin miten niiden on esitetty vaikuttaneen normalisoinnin aloittamiseen. Vertailu voi myös kertoa meille, miten maat kokevat Lähi-idän geopoliittiseen tilanteen ja miten ne pyrkivät reagoimaan siihen. Lisäksi vertailu voi tuoda esille maiden geopoliittiset intressit alueella etenkin, jos katsauksen ja argumenttien väliltä löytyy paljon yhtäläisyyksiä. Erot ja yhtäläisyydet maiden intressien välillä voivat kertoa meille myös alueen geopoliittisesta tilanteesta tulevaisuudessa. Lähi-idän geopoliittinen tilanne on vaikuttanut muuhun maailmaan pitkään ja merkittävästi esimerkiksi sotien, energian ja pakolaisaaltojen muodossa, ja alueen ulkopuoliset maat ovat vuorostaan pyrkineet muokkaamaan sen geopolitiikkaa (Amanat ym. 2012, 3–4, 50–53). Normalisointi muuttaa siis Lähi-idän geopolitiikkaa mutta on myös mahdollista, että sen vaikutukset ulottuvat laajemmalle. Pysin vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin tässä kandidaatintutkielmassa:

1. Miten Arabiemiraatit ja Israel ovat argumentoineet suhteidensa normalisoinnin puolesta?
2. Miten nämä argumentit vertautuvat geopoliittiseen katsaukseen Lähi-idästä?

2. Teorettinen ja metodologinen viitekehys

2.1. Geopolitiikka

Geopolitiikka on terminä vaikeaselkoinen ja monimuotoinen, ja sille on mahdollista löytää monia erilaisia määritelmiä. Sitä voidaan esimerkiksi luonnehtia tavaksi ymmärtää maailmaa maantieteellisten kuvauksien ja metaforien kautta tai tavaksi luoda ymmärryksiä yhteisöistä ja identiteeteistä. (Dodds 2007, 4–5) Geopolitiikan klassinen muoto liitetään usein osaksi realismia, joskin tieteenalojen kehityksen voidaan nähdä eronneen toisistaan toisen maailmansodan päättymisen jälkeen. Ne kuitenkin jakavat teoreettiset ymmärrykset kansainvälisestä anarkiasta, suvereenien valtioiden keskeisestä merkityksestä ja luonteesta sekä voimapolitiikan määrittämistä materiaalisuudesta. Klassinen geopolitiikka pitää maantieteellistä tilaa ennakkoehtona kaikelle politiikalle. (Wu 2018, 786–792) Sen aikaisia vaikuttajia olivat esimerkiksi ruotsalainen Rudolf Kjellén, joka määritteli geopolitiikan maantieteellisten tekijöiden vaikutuksena kansalliseen käyttäytymiseen, sekä amerikkalainen Alfred Thayer Mahan, jonka mukaan paremman merimahdin omaavat maat pystyisivät dominoimaan kansainvälisiä suhteita (Chapman 2011, 7–8). Nykyään geopolitiikan avulla voidaan tutkia monia eri ilmiöitä, ja sen avulla onkin tutkittu esimerkiksi Brexitiä (Bachmann & Sidaway 2016), villieläinten suojelua (Burnham ym. 2019) sekä antroposeenia (Dalby 2020), mikä korostaa tieteenalan monimuotoisuutta ja monipuolisuutta.

Geopolitiikka on kuitenkin saanut osakseen myös paljon kritiikkiä. Se voidaan nähdä eurooppalaisamerikkalaisen kokemuksen dominoimana ajattelutapana, joka projisoitiin koskemaan koko muuta maailmaa ja jonka avulla eurooppalaiset pakottivat omat tapansa ja käsityksensä muille maille (Agnew 2003, 2). Erityisesti 1980-luvulla kehittynyt kriittinen geopolitiikka kritisoi klassista geopolitiikkaa ja pyrkii haastamaan ja syrjäyttämään sen muodostamat representaatiot, joita se pitää moraalisesti vahingollisina sekä poliittisesti hyödyttöminä (Agnew ym. 2004, 634–637). Kriittinen geopolitiikka kritisoi esimerkiksi kansainvälisten suhteiden valtiokeskeistä lähestymistapaa, klassisen geopolitiikan deterministisiä piirteitä ja ymmärrystä vallan tasapainosta sekä geopolitiittisten rationalisointien käyttöä Yhdysvaltojen invaasioissa kolmanteen maailmaan. Se myös kyseenalaistaa eri maiden ja järjestöjen määrittelyn geopolitiittiseksi uhiksi ja geopolitiittisen retoriikan käytön länsimaisen dominanssin ylläpitämisen osana. (Chapman 2011, 3)

Tämä työ nojaa kuitenkin enemmän kohti geopolitiikan klassista muotoa ja lainaa siinä Phil Kellyn teosta *Classical Geopolitics: a New Analytical Model* (2016), joka vastoin kriittistä geopolitiikkaa uskoo ennakoasenteista vapaan arvioinnin tekemisen mahdolliseksi. Kellyn modernistinen määritelmä geopolitiikasta keskittyy siihen, miten tietyt maantieteelliset piirteet, kuten sijainnit,

luonnonvarat ja etäisyydet, vaikuttavat valtioiden ulkopolitiikkaan ja käyttäytymiseen (Kelly 2016, 23). Teoria tekee oletuksen, että maantiede vaikuttaa valtion toimiin (mt. 27). Se keskittyy klassisen geopolitiikan tapaan valtioiden toimintaan alueellisilla ja globaaleilla näyttämöillä (mt. 13) mutta erottaa geopolitiikan siihen usein yhdistetystä realismista, sillä Kellyn mukaan ensimmäinen niistä keskittyy spatiaalisten sijaintien ja kansainvälisten toimien suhteeseen, kun taas jälkimmäinen vallan ja maantieteen suhteeseen (mt. 2).

Valta ja vaikutusvalta otetaan tässä työssä huomioon useiden valtioiden tavoitteena alueella, sillä se on ollut kiinteä osa tutkielmassa hyödynnettävää klassista geopolitiikkaa, mutta Kellyn teorian tapaan maantieteellisten piirteiden vaikutus valtioiden käytökseen on etusijalla. Hänen mukaansa tehtävänä on tunnistaa valtioiden sijainnit ja toimia niihin liittyvien etujen ja haasteiden kanssa. Valtioiden tulee yhdistää turvallisuutensa sijaintiensä kanssa, liittolaiset ja vastustajat huomioon ottaen, mutta pelkästään vallan kerryttäminen ei välttämättä lisää maan turvallisuutta. (mt. 168) Kellyn geopolitiikka on kuitenkin realismin tapaan valtiokeskeinen ja painottaa valtioiden välisiä suhteita eikä yksittäisiä päätöksentekijöitä (mt. 25). Linaan myös useita Kellyn mallissaan käyttämiä käsitteitä, kuten rikkoutumisvyöhyke (*shatterbelt*), tartunta (*contagion*), luonnonvarat (*natural resources*), vaikutuspiirit (*spheres of influence*), piiritys (*encirclement*) ja kuristuskohdat (*choke points*), joita hän soveltaa erilaisten geopolitiittisten tilanteiden tutkimiseen. Hänen mukaansa käsitteet tarjoavat geopolitiikan sanaston ja deskriptiiviset materiaalit, joita voi käyttää oletusten ja teorian muotoiluun (mt. 27).

Tämä työ soveltaa Kellyn mallia katsaukseen Lähi-idän geopolitiittisesta tilanteesta ja hyödyntää hänen käsitteitään ja määritelmänsä geopolitiikasta. Asetan hänen käyttämänsä käsitteet soveltuvien osin Lähi-idän geopolitiittiseen tilanteeseen. Öljyrikas Lähi-idän alue on sen luonnonvarojen ja konfliktien ansiosta pitkään ollut geopolitiittinen mielenkiinnon kohde ympäri maailmaa. Alueen tapahtumat ovat usein vaikuttaneet laajemmin ja merkittävästi koko maailmaan, esimerkiksi energiahintojen, pakolaisaaltojen ja vallanvaihdosten kautta (ks. esim. Perron 1989). Myös muut maailman maat ovat pyrkineet vaikuttamaan sen tapahtumiin. Aluetta on sen epäjohdonmukaisuuksien, epävakauden ja sotien takia pidetty erityisen houkuttelevana ja antoisana tutkimuskohteena ja testauskenttänä vallan, sodan ja muutoksen teoreetikoille (Jorgensen 2019, 81).

Tämän kandidaatintutkielman ensimmäinen tavoite on muodostaa geopolitiittinen katsaus Lähi-idästä Israelin ja Arabiemiraattien suhteiden normalisoinnin ilmoitusta edeltävältä ajalta. Tarkoitus on luoda tutkimuskirjallisuuden avulla ymmärrys alueen geopolitiittisesta tilanteesta niin kuin se oli vuonna 2020, mitä varten otetaan huomioon myös edeltävien vuosien kehityksiä. Tulee kuitenkin pitää

mielessä, että geopolitiikka on vain yksi tapa tulkita alueen tilannetta. Se valikoitui näkökulmaksi tähän työhön, sillä se on ollut hyvin suosittu ja hedelmällinen näkökanta aikaisemmassa tutkimuksessa Lähi-idästä, mutta on tärkeä muistaa, että se on herättänyt paljon kritiikkiä ja keskustelua, minkä takia sitä ei tulisi pitää erehtymättömänä. Esimerkiksi kriittinen geopolitiikka olisi toinen mahdollinen tapa lähestyä aluetta, ja se pyrkisi tutkimaan sitä, millaisia ymmärryksiä Lähi-idästä luodaan ja miten (ks. esim. Heitmeier ym. 2017). Klassinen geopolitiikka kuitenkin tarjoaa tässä työssä hyvän tavan tarkastella koko alueen poliittista tilannetta ja näin muodostaa kokonaisvaltaisen kuvan normalisointia edeltävistä olosuhteista, joiden teoriaani mukaillen oletan vaikuttaneen maiden politiikkaan. Lisäksi argumenttien ja geopolittisen katsauksen vertailu voi kertoa meille, kuinka nämä olosuhteet vaikuttivat Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisoinnin aloittamiseen. Kellyn malli on erityisen hyvä lähestymistapa tähän työhön, sillä hän määrittelee termin tarkasti. Lisäksi Kellyn käsitteistö auttaa tulkitsemaan Lähi-idän geopolittista tilannetta monipuolisesti.

Lähi-idän englanninkielistä nimeä *Middle East* (=Keski-itä) käytti ensimmäisenä Brittiläinen imperiumi 1800-luvun puolivälissä, jolloin määritelmä kuvasti kolonialistista myyttien värittämää ymmärrystä alueesta brittien itäisten siirtomaiden ja Lontoon keskipisteessä (Jorgensen 2019, 82). Lähi-itä on terminä konstruoitu sen ulkopuolisten maiden toimesta, jotka ovat usein sivuuttaneet alueen todellisen maantieteen, historian ja kulttuurin. Alueesta ei ole nykyäänkään olemassa täyttä konsensusta. Siksi alue määritellään ja ymmärretään usein eri tavoilla ja siihen liitetään eri selityksissä erilainen joukko Persianlahden, Pohjois-Afrikan, Aasian ja Kaukasuksen maita. Jotkut sisällyttävät käsitteeseen Aasian maat Afganistanin ja Pakistanin, toiset taas Pohjois-Afrikan maat Marokon, Algerian, Libyan ja Tunisian, kolmannet jopa Sudanin ja Somalian. (Amanat ym. 2012, 231–233) Tässä tutkielmassa Lähi-itä ymmärretään alueena, joka käsittää Bahrainin, Egyptin, Iranin, Irakin, Israelin, Jordanian, Kuwaitin, Libanonin, Omanin, Qatarin, Saudi-Arabian, Syyrian, Turkin, Arabiemiraatit, Jemenin ja Palestiinan alueen. Nämä maat ovat yhteisiä useille Lähi-idän määritelmille. Kuitenkin esimerkiksi argumentaatioanalyysissä tulee pitää mielessä, että argumenttien esittäjillä voi olla tästä poikkeavia näkemyksiä Lähi-idästä.

2.2. Stephen Toulminin argumentaatiomalli

Stephen Toulminin mukaan argumentti on kuin organismi. Sillä on sekä anatominen rakenne että hienompi fysiologinen rakenne. Argumenttien edistymisen alkuperäisestä ongelman toteamisesta lopulliseen päätelmän toteamiseen pitää sisällään monia vaiheita, jotka edustavat argumentin tärkeimpiä anatomisia yksikköjä. Näistä vaiheista on kuitenkin myös löydettävissä hienovaraisempi

rakenne, jossa argumenttien paikkansapitävyys voidaan todeta. Tälle tasolle myös Toulminin argumentaatiomalli keskittyy. (Toulmin 2003, 87) Toulminin mallissa päätelmää eli väitettä (*claim*) perustellaan todisteilla ja faktoilla eli lähtötiedoilla (*data*) (mt. 90). Oikeutus (*warrant*) auttaa meitä pääsemään lähtötiedoista päätelmään ja osoittamaan, että askel niiden välillä on sopiva ja oikeutettu. Oikeutukset toimivat siis siltoina lähtötietojen ja päätelmien välillä. Oikeutuksia voi myös vahvistaa taustatuen (*backing*) avulla (mt. 96). Lähtötietoihin vetoaminen on eksplisiittistä, kun taas oikeutuksiin vetoaminen on implisiittistä eli oikeutuksia ei sanota suoraan argumentissa (mt. 91–92). Argumenttiin voidaan lisätä myös tarkennus (*qualifier*), joka osoittaa, kuinka varma puhuja on päätelmästä. Se voi olla esimerkiksi ”todennäköisesti”. Lisäksi varaus (*rebuttal*) osoittaa tapaukset, joissa päätelmä ei välttämättä ole tosi. (mt. 93–94)

Toulminin malli on ollut hyvin vaikutusvaltainen mutta se on saanut osakseen myös kritiikkiä. Christopher Schroeder on kritisoinut Toulminin mallia esimerkiksi sen retorisen rajallisuuden, relativistisen tendenssin sekä laajemman kontekstin sivuuttamisen takia. Hänen mukaansa Toulminin malli keskittyy myös enemmän argumenttien oikeuttamiseen eikä tarjoa tapaa niiden arviointiin. (Schroeder 1997, 100–104) Toulminin malli valikoitui kuitenkin tämän kandidaatintutkielman metodologiseksi viitekehyykseksi, sillä se tarjoaa hyvän tavan rikkoa argumentteja pienempiin palasiin ja tarkastella niiden osia sekä yhdessä että erikseen toisistaan, mikä auttaa saamaan yksityiskohtaisemman ja syvällisemmän kuvan siitä, millaisia eroja ja yhtäläisyyksiä argumenttien ja geopolitiittisen katsauksen väliltä löytyy.

Tämän työn toinen tavoite on siis muodostaa ymmärrys siitä, miten Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisointia on perusteltu. Tutkin englanninkielisiä, kokonaisuudessaan kirjallisessa muodossa löytyviä lausuntoja, joihin sisältyy myös puheita ja kaksi mielipidekirjoitusta, joita Israelin ja Arabiemiraattien johtajat ovat tehneet suhteiden normalisointia perustellakseen. Käytän Toulminin mallia niiden analysointiin. Israelin osalta keskityn sen pääministeri Benjamin Netanjahun tekemiin argumentteihin. Arabiemiraattien osalta sen sijaan tutkin sen ulkoministeri Sheikki Abdullah bin Zayed Al Nahyanin sekä sen Yhdysvaltain suurlähettilään Yousef Al Otaiban lausuntoja. Vaikka he eivät ole maansa ylimpiä johtajia, valikoituivat he tutkimuksen aiheiksi, sillä Arabiemiraattien varsinaiset korkeimmat johtajat Abu Dhabin emiiri ja Arabiemiraattien presidentti Khalifa ibn Zayid ibn Sultan al Nahyan ja Abu Dhabin kruununprinssi ja de facto johtaja Mohammed Bin Zayed al Nahyan (ks. esim. Worth 2020) eivät ole henkilökohtaisesti perustelleet sopimusta julkisuudessa. Washingtonissa tapahtuneeseen allekirjoitusseremoniaan osallistui heidän sijaansa ulkoministeri bin Zayed. Tutkin myös maiden eli Yhdysvaltojen, Israelin ja Arabiemiraattien kahta yhdessä julkaisemaa normalisointia koskevaa lausuntoa.

3. Geopoliittinen katsaus

Tämän luvun tarkoitus on muodostaa käsitys Lähi-idän olosuhteista ennen Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisoinnin ilmoitusta. Tutkielman rajallisen pituuden vuoksi en voi käsitellä jokaista alueen geopolitiikkaan vaikuttavaa ilmiötä tai tekijää, vaan keskityn sellaisiin asioihin, jotka ovat oleellisimpia tämän työn kannalta. Lähi-itää jakaa sen merkittävien maiden Saudi-Arabian ja Iranin välinen valtakamppailu, jossa ne pyrkivät laajentamaan omia vaikutuspiirejään. Tämä kilpailu on näkyvissä alueen useissa eri konflikteissa, ja se dominoi alueen geopoliittista tilannetta. Maat edustavat islamin eri uskontokuntia, sillä Saudi-Arabia on sunnilainen maa ja Iran shiialainen (Sorenson 2014, 302, 430). Alueen geopoliittiseen tilanteeseen vaikuttavat myös Turkin tavoite lisätä valtaansa alueella, sen ja Qatarin liittoutuminen muita alueen sunnivaltoja vastaan, Yhdysvaltojen läsnäoloon Lähi-idässä liittyvä epävarmuus sekä alueen runsaiden luonnonvarojen helposti muuttuva turvallisuustilanne mutta yhä huomattava merkitys.

3.1. Iranin ja Saudi-Arabian valtataistelu

Iran ja Saudi-Arabia ovat käyttäneet apunaan valtakamppailussaan alueellisesta hegemoniasta etnisiin ja uskonnollisiin identiteetteihin liittyviä jännitteitä. Molemmat maat vaativat valta-asemaa Lähi-idässä ja kaikkialla islamilaisessa maailmassa. (Hokayem 2014, 60) Lähi-itää voidaankin pitää rikkoutumisvyöhykkeenä. Sellainen syntyy alueella, jossa konflikti yhdistyy strategisen kilpailun kanssa ja näin uhat kasvavat (Kelly 2016, 145). Sekä Iran että Saudi-Arabia ovat luoneet ideologisia ja operationaalisia verkostoja ympäri aluetta ja usein käyttäneet identiteettinsä jakavia maita keinoina projisoida valtaansa (Hokayem 2014, 60). Yhdysvallat on vaikuttanut tähän suhteeseen merkittävästi, sillä Iranin vallankumouksen jälkeen se on tukenut Saudi-Arabiaa ja pyrkinyt eristämään Iranin alueella (Ahmadian 2018, 133).

Arabikevät, joka inspiroi protestiliikkeitä ja vallanvaihdoksia useissa maissa ympäri Lähi-itää, teki tästä jakolinjasta entistä näkyvämmän. Arabikevät on esimerkki tartunnasta, jossa ilmiöt, kuten mielenosoitukset ja demokratia, leviävät rajojen yli (Kelly 2016, 177). Saudi-Arabia ja Iran tukivat esimerkiksi Bahrainin mielenosoitusten yhteydessä eri puolia, ja Saudi-Arabia lähetti Arabiemiraattien tuella sotilaallista apua Bahrainin kuningasperheelle. Sille oli tärkeää estää mielenosoitusten ja vallanvaihdosten leviäminen, sillä tämä ilmiö olisi voinut kulkeutua myös Saudi-Arabiaan. (Mabon 2012, 84, 92–93) Persianlahden monarkiat ovat myös pyrkineet torjumaan arabikevään yhteydessä vahvistuneita radikaaleja islamistisia ryhmittymiä, kuten Egyptin sunnilaista

Muslimiveljeskuntaa¹ (Katz & Hendel 2012, 6), ja sen sijaan edistämään vakautta ja maltillisuutta alueella niiden omien, sisäisten poliittisten järjestystensä turvaamiseksi (Ketbi 2020, 395–396). Saudi-Arabia ja Iran yrittävät muodostaa Lähi-idässä omia vaikutuspiirejään, jotka tarkoittavat alueita, joita dominoivat läheiset vallat (Kelly 2016, 185). Tämä on näkyvillä useissa alueen konflikteissa.

Iran on tukenut useita miliisiryhmittymiä Lähi-idässä, sillä niiden avulla se voi uhata Persianlahden maita ja estää voimankäytön itseään vastaan. Näin se on onnistunut levittämään valtaansa Lähi-idässä suhteellisen heikosta taloudestaan ja armeijastaan huolimatta. (Byman 2018a, 109) Iran onkin tukenut Irakissa, Syyriassa, Libanonissa ja Jemenissä niin kutsuttuja rinnakkaisia instituutioita, jotka ovat näiden valtioiden virallisia mutta heikkoja instituutioita kestävämpiä ja vakiintuneempia (Alaaldin 2020). Esimerkkejä tällaisista ryhmistä ovat shiimiliisit Irakissa ja Hizbollah Libanonissa, joihin palaan myöhemmin. Iran on vahvistunut aina Yhdysvaltain johtamasta invaasiosta Irakiin alkaen, mutta etenkin arabikevään aloittamat konfliktit ovat auttaneet sitä levittämään vaikutusvaltaansa eri puolille Lähi-itää (Barany 2021, 564), mikä on osoitus epävakauden tärkeydestä sen toiminnalle.

3.2. Syyrian ja Jemenin konfliktit

Iran on tukenut Syyrian sisällissodassa shiialaisen presidentti Bashar al-Assadin hallintoa, kun taas Persianlahden maat, etenkin Saudi-Arabia ja Arabiemiraatit, ovat tukeneet Syyrian hajanaista oppositiota. Syyriaa on luonnehdittu Saudi-Arabian ja Iranin väliseksi proxy-sodaksi, tosin todellisuus on tätä monimutkaisempi. (Hokayem 2014, 59–61) Sotaan ovat sekaantuneet Iranin ja Saudi-Arabian lisäksi esimerkiksi Hizbollah, shiimiliisit, Turkki, Qatar, Jordania, Israel, Venäjä ja useat länsimaat, joilla on kaikilla erilaisia intressejä maassa (Droz-Vincent 2020, 115–116). Saudi-Arabia kuitenkin näki Syyrian mahdollisuutena rajoittaa Iranin vallan leviämistä alueella ja samalla edistää omaa alueellista vaikutusvaltaansa. Iran sen sijaan ei halunnut Syyriaan vallanvaihdosta, sillä liittolaisuus maan kanssa on auttanut sitä puolustamaan sen omia intressejä alueella. (Ahmadian 2018, 136) Syyria onkin esimerkki tilanteesta, jossa alueellinen konflikti on yhdistynyt strategisen kilpailun kanssa. Se, mikä alkoi yhden maan sisällissotana, on paisunut useiden eri maiden ja ei-valtiollisten toimijoiden väliseksi kilpailuksi vaikutusvallasta Lähi-idässä.

Myös Yhdysvaltojen toiminta on liittynyt Syyrian sodan kehitykseen. Sen liittolaisille on viime vuosina kehittynyt kuva siitä, että maa olisi hylkäämässä sitoumuksensa Lähi-idässä (Gause 2019,

---

¹ Liikkeen ehdokas Muhammad Mursi voitti ensimmäiset demokraattiset presidentinvaalit Egyptissä vuonna 2012, ja pyrki islamisoimaan maan, mutta vain vuosi myöhemmin laajojen mielenosoitusten seurauksena armeija syrjäytti hänet (Trager 2017, 1–2).

7), mistä ne ovat olleet huolissaan myös Syyrian suhteen. Obaman presidenttikausien aikana Yhdysvaltojen ulkopolitiikka alkoi kääntyä kohti Aasiaa, ja myös Trump halusi jakaa maan aiemmin ottamaa vastuuta alueesta enemmän sen liittolaisille (Ketbi 2020, 392–393). Vaikka Trumpin Iranin vastainen retoriikka on ollut hänen edeltäjänsä aggressiivisempaa, hänen konkreettisten toimiansa on koettu jääneen vaatimattomiksi (Barany 2021, 565). Tähän poikkeuksena kuitenkin on tammikuussa 2020 tapahtunut Iranin merkittävimmän tiedustelu- ja turvallisuuskomentaja Qassem Soleimanin tappaminen ilmaiskulla Irakissa, jolla pyrittiin vastustamaan Iranin lisääntyvää vaikutusvaltaa alueella (Strategic Comments 2020a, i). Siitä huolimatta esimerkiksi Trumpin vuoden 2019 päätöksen vetää Yhdysvaltain joukot Syyriasta ennustettiin antavan Iranille mahdollisuuden hallita maan tulevaisuutta merkittäväällä tavalla (Strategic comments 2019a, i).

Iranin onkin tulkittu saaneen yliotteen saudeista Syyriassa (Byman 2018b, 149). Al-Assad on yhä vallassa, ja useat arabimaat, mukaan lukien Saudi-Arabia, ovat hyväksyneet tämän todellisuuden ja pyrkineet parantamaan suhteitaan hänen hallintonsa kanssa (Strategic comments 2019a, iii). Syyriassa Iran on saanut useita geopoliittisia etuja, kuten taloudellisia tilaisuuksia sekä turvallisen maayhteyden Iranista Irakin ja Syyrian kautta Libanoniin, jossa toimii sen tukema Hizbollah (Perthes 2018, 98). Iran on lisäksi vakiinnuttanut vaikutusvaltansa Syyriassa paikallisten puolustusvoimien kautta. Ne sääntelevät hallitusta puolustavia miliisejä (Strategic comments 2019a, iii) ja ovat esimerkkejä Iranin tukemista rinnakkaisista instituutioista.

Myös Jemenin sisällissotaan ovat sekaantuneet useat alueen maat. Iran tukee maassa shiialaisia huthikapinallisia, ja Saudi-Arabia ja Arabiemiraatit taas maan sunnilaista hallitusta. Niiden lisäksi terroristijärjestöt ovat käyttäneet maan sekavaa tilannetta hyväkseen vaikutusvaltansa kasvattamiseksi. (Byman 2018b, 141–142) Saudi-Arabia sekaantui sotaan, sillä se koki hegemonisen asemansa olevan uhattuna Arabian niemimaalla Iranin tukemien huthien vahvistumisen seurauksena (Ahmadian 2018, 137). Saudien tukemat joukot eivät ole kuitenkaan saaneet haltuunsa huthien alueita, ja Saudi-Arabian ja Arabiemiraattien on ollut vaikea löytää sopivaa ryhmittymää, jota tukea. (Byman 2018b, 147) Vuonna 2019 Arabiemiraatit alkoi vetää joukkojaan Jemenistä ja ilmoitti keskittyvänsä vastedes enemmän terroristijärjestöjen toiminnan torjumiseen. Sen muuttunut strategia osoittaa, ettei maa usko konfliktin olevan voitettavissa. (Juneau 2020, 195–196) Jemen on Syyrian tavoin esimerkki alueellisen konfliktin ja strategisen kilpailun yhdistymisestä. Saudi-Arabialle se muodosti uhan sen vaikutusvallan vähenemisestä alueella, kun taas Iranille mahdollisuuden kasvattaa vaikutusvaltaansa.

Iranin voidaankin tulkita olevan Jemenin sodan ainoa voittaja. Se on kasvattanut valtaansa alueella, jolla se ei ole perinteisesti ollut merkittävä tekijä. Koska Jemen sijaitsee aivan Saudi-Arabian vieressä, pystyy Iran entistä tehokkaammin uhkaamaan maata. Huthit ovatkin ampuneet raketteja Saudi-Arabiaan ja uhanneet Jemenin rannikolla matkustavia laivoja ohjuksilla. (Byman 2018b, 149–150) He ottivat myös vastuun iskusta Saudi-Arabiassa sijaitsevia öljylaitoksia vastaan vuonna 2019 (Ajili & Rouhi 2019, 147–148). Jemen jakaa rajan Saudi-Arabian kanssa, minkä takia jälkimmäisen piiritys on muuttunut epäedullisemmaksi konfliktin alettua, kun taas Iranin vaikutuspiiri on laajentunut. Geopolitiikassa kaikki maat piirittävät ja ovat piiritettyjä, ympäröiväthän niitä muut maat, mutta tärkeää on keskittyä siihen, onko tämä piiritys edullista vai epäedullista eli ympäröivätkö niitä vastustajat vai liittolaiset (Kelly 2016, 178).

Strategisesti merkittävä tekijä Jemenin konfliktissa on myös Bab el Mandebin salmi, joka on esimerkki kuristuskohdasta (*choke point*). Ne ovat esim. salmia ja kanavia, joilla on keskeinen merkitys laajemman maa- tai merialueen hallitsemisessa (Kelly 2016, 113). Salmi on Jemenin vieressä sijaitseva kapea purjehdusväylä, joka yhdistää Punaisenmeren ja Adeninlahden. Se on vain noin 30 kilometriä leveä. Salmi on merkittävä, sillä sen hallitsija voi estää pääsyn Suezin kanaaliin etelästä (Pierpaoli 2011, 81), ja vuonna 2017 yhdeksän prosenttia merellä kuljetettavasta raakaöljystä kulki salmen kautta (Barden 2019). Saudi-Arabia pyrki Jemenin sotaan sekaantuessaan estämään Irania saamasta jalansijaa alueella, jolla myös tämä strategisesti merkittävä salmi sijaitsee, mutta Iranin asema alueella on vahvistunut (Allen & Riedel 2020). Iranin lisäksi Turkki, Qatar, Arabiemiraatit ja Saudi-Arabia ovat pyrkineet lisäämään valtaansa salmen läheisyydessä (Strategic Comments 2018b, viii), mikä osoittaa, kuinka geopolitiittisesti merkittävänä sitä pidetään alueella.

3.3. Libanon ja Irak

Libanonissa toimiva shiialainen miliisiryhmä Hizbollah on Iranin läheisimpiä liittolaisia. Maa on toimittanut taloudellista tukea ryhmittymälle ja kouluttanut sen taistelijoita, ja Hizbollah on tukenut hallituksen joukkoja Syyrian sodassa. (Byman 2018a, 109–111) Se onkin yksi Lähi-idän merkittävimmistä poliittisista ja sotilaallisista toimijoista. Hizbollah on sekä shiialainen miliisi että poliittinen puolue, ja se on liittoutunut Iranin kanssa sekä uskonnollisesti, ideologisesti että strategisesti. Sen kyvykkyys sotilaalliseen yhteenottoon on jopa parempi kuin Libanonin armeijan. Hizbollahin avulla Iran on saanut jalansijan aivan Israelin rajalla, ja se on sijoittanut tuhansia raketteja ja ohjuksia Libanoniin torjuakseen Israelin mahdollista aggressiota sen intressejä kohtaan. (Strategic Comments 2018c, i)

Vuonna 2019 Libanonin hallituksen suunnitelma verottaa WhatsApp-sovelluksen kautta soitettavia puheluita aloitti suuren protestiaallon maassa. Mielenosoittajat vastustivat kasvavien verojen ja huonon taloudellisen tilanteen lisäksi maan korruptoitunutta poliittista järjestelmää. Hizbollah vastusti tätä mielenosoitusliikettä, ja sen jäsenet käyttivät väkivaltaa mielenosoittajia vastaan. Koska se on Libanonin vahvin sotilaallinen järjestö, eivät maan turvallisuusjoukot edes pyrkineet pysäyttämään sen toimintaa pelossa, että se johtaisi niiden itsensä romahtamiseen. (Strategic Comments 2019e, iv) Myös vuonna 2020 järjestön vaikutusvalta epävakautta Libanonissa oli merkittävä, sillä Hizbollah pystyi tuomaan mielenosoitusliikkeeseen uskontoon perustuvia jakolinjoja. Maan pelättiin ajautuvan sisällissotaan, ja Iranin tukeman Hizbollahin arvioitiin olevan ratkaiseva tekijä maan poliittisessa tulevaisuudessa. (Vohra 2020) Hizbollahin vaikutusvalta maassa ei ole uusi ilmiö, mutta vuoden 2020 kansalaisten tyytymättömyydestä kummunnut epävakaus loi sellaiset olosuhteet, joita se pystyi hyödyntämään valtansa kasvattamiseksi. Sitä kautta myös Iranin vaikutusvalta maassa kasvoi, ja alueen geopoliittinen tilanne kääntyi entistä enemmän sen eduksi.

Iranin vaikutusvalta on merkittävä myös Irakissa, sillä se tukee siellä toimivia miliisejä, kansan mobilisointiyksiköitä. Ne ovat saaneet Irakissa suuren suosion viime vuosina taisteltuaan terroristijärjestö Isisiä vastaan ja riistettyään siltä takaisin merkittäviä alueita. Niillä on arvioitu olevan vähintään sata tuhatta jäsentä, ja niillä on myös merkittävää poliittista valtaa, sillä ne ovat edustettuina Irakin parlamentissa. Useat niistä ovat shiiojen johtamia ja julistavat avoimesti uskollisuutta Iranin ylintä johtajaa Ali Khameneita kohtaan. (Levy 2019, 123–124) Ne saavatkin taloudellista tukea ja koulutusta Iranin vallankumouskaartin Quds-joukoilta ja niillä on yhteyksiä Hizbollahiin ja joukkoja Syyriassa (mt. 127). Myös vuonna 2020 nämä miliisit olivat merkittäviä tekijöitä Irakissa. Mobilisointiyksiköiden muodostama liittoutuma maan parlamentissa pystyi esimerkiksi estämään etnisyyteen ja uskontoon perustuvan kiintiösystemin muhasasan lakkauttamisen. (Bussemaker 2020)

Soleimanin tappaminen kuitenkin vaikeutti ainakin hetkellisesti näiden miliisien toimintaa Irakissa. Hän oli koordinoinut niiden toimintaa, ja hänen kuolemansa jälkeen kilpailu ryhmittymien välillä yltyi. Toisaalta Irakissa tapahtunut Yhdysvaltojen ilmaisku rikkoi ehtoja maan läsnäololle siellä, mikä teki Irakin sisäisestä väittelystä entistä suotuisamman Irania kohtaan ja näin vahvisti sen asemaa maassa. (Strategic Comments 2020a, i-iii) Vaikka Yhdysvaltojen tarkoitus oli torjua ilmaiskulla Iranin vaikutusvaltaa Irakissa, saattavat sen vaikutukset olla vastakkaiset, mikä osoittaa, kuinka monimutkainen Lähi-idän geopoliittinen tilanne on. Iran ei aiheuttanut Irakin epävakautta, joka on ollut olemassa jo vuosikymmeniä ja jota Yhdysvaltojen vuoden 2003 invaasio maahan pahensi (Gerges 2014, 339), mutta tästä huolimatta maan epävakaus tarjosi sille mahdollisuuden vaikuttaa

sen poliittiseen järjestelmään. Iranin liittolaiset ovat onnistuneet kasvattamaan valtaansa maassa ja näin tehneet Lähi-idän voimatasapainosta sille suotuisamman.

3.4. Qatar ja Turkki

Saudi-Arabian vieressä sijaitseva Qatar on ollut geopoliittisen vaikuttamisen kohde. Kesällä 2017 Bahrain, Egypti, Arabiemiraatit ja Saudi-Arabia katkaisivat diplomaattisuhteet maan kanssa, sillä sen oli tulkittu olleen liian Iran-myönteinen. Ne vaativat, että Qatar lopettaisi sotilaallisen yhteistyön Iranin kanssa ja alkaisi soveltaa sen vastaisia pakotteita. Maat myös määräsivät, että Qatar linjaisi politiikkansa yhteneväiseksi muiden Persianlahden maiden kanssa. Qatar ei suostunut näihin vaatimuksiin, ja sen suhteet maihin olivat pysyneet särkyneinä normalisointia edeltävänä aikana. (Strategic Comments 2019b, viii-ix) Kaikki nämä maat ovat sunnilaisia, mikä monimutkaistaa oletusta siitä, että Lähi-idän konfliktit perustuvat pääasiassa uskonnollisille jakolinjoille. Myös liiallinen läheisyys Iranin kanssa voi saada alueen maat näkemään jonkun potentiaalisena turvallisuusuhkana. Ottaen huomioon, kuinka Iranin vaikutusvallan kasvu useissa alueen maissa ei ole ollut yhtäkkinen tapahtuma, vaan vuosien kehitysten kulminaatio, voivat maat kokea järkeväksi tukahduttaa sen vaikutusvallan sen ollessa vielä alkutekijöissä.

Turkki on pyrkinyt saavuttamaan aseman merkittävänä poliittisena ja sotilaallisena voimana Lähi-idässä aiempaa määrätietoisemman ulkopoliittikan avulla. Maan tavoitteena on luoda vaikutuspiiri, jonka muslimivaltaiset maat seuraisivat sen johtoa. (Strategic Comments 2020b, iv) Tämä Turkin alueellisen vaikutusvallan lisäämiseen pyrkivä toiminta on ärsyttänyt muita alueen maita, ja Turkin ja Saudi-Arabian välille on syntynyt valtataistelua. Turkki on toiminut läheisemmin Iranin kanssa ja tukenut islamistista Muslimiveljeskuntaa, mikä on saanut Saudi-Arabian näkemään maan turvallisuusuhkana. Tämä on johtanut kahden vastakkaisen sunnilaisen blokin syntymiseen Lähi-idässä, jonka toisen puolen muodostavat Turkki ja Qatar ja toisen Saudi-Arabia, Egypti ja Arabiemiraatit. (Strategic Comments 2019c, iv) Yksi Qatarille asetetuista vaatimuksista oli sotilaallisen yhteistyön lopettaminen Turkin kanssa, mutta maista on tullut alueellisia liittolaisia (Strategic Comments 2019b, viii-ix). Vaikka Lähi-idän jakolinjojen tulkitaan usein olevan uskontoperustaisia, on näiden samaan islamin tunnustuskuntaan kuuluvien maiden välinen jakautuminen osoitus siitä, että geopoliittinen kilpailu vaikutusvallasta on mahdollisesti parempi tapa selittää tilannetta. Tosin tässäkin tapauksessa suhtautuminen Iraniin on merkittävä jakolinja, joten se ei välttämättä ole tarpeeksi kumotakseen tätä oletusta. Myös suhtautuminen islamismiin, joka jakaa alueen maita, on havaittavissa tässä tapauksessa, sillä Turkin tuki Muslimiveljeskunnalle on koettu Persianlahden monarkioita uhkaavaksi toimeksi.

3.5. Israelin rajat ja Jordania

Tilanne Israelin rajoilla sopimusta edeltävinä vuosina oli erityisen epävakaa ja sen piiritys erityisen epäedullinen. Tapahtumat Israelin rajalla Gazan kaistaleen kanssa ovat pysyneet arvaamattomina palestiinalaisen islamistijärjestö Hamasin toiminnan takia. Iran on tukenut tätä järjestöä, vaikka niiden eriytyvät intressit etenkin Syyriassa ovat vaikeuttaneet niiden välistä yhteistyötä. (Byman 2019, 169) Länsirannalla palestiinalaisten turhautuminen epäselvään asemaansa lisää epävakautta (mt. 173), kun taas Libanonin vastaisella rajalla Hizbollah uhkaa Israelin turvallisuutta (mt. 176). Myös Syyrian vastainen raja on epävarma, sillä Iran on vahvistanut asemaansa maassa (mt. 179–180). Israelin piiritys on pitkään ollut epäedullinen, sijaitsehan se alueella, jonka useimmilla mailla ei ole sen kanssa diplomaattisuhteita. Koska normalisointia edeltävänä aikana sen piiritys oli muuttumassa entistä epäedullisemmaksi alueen geopolitiittisten muutosten takia, loi se sille haasteen, johon sen tulisi vastata sen turvallisuuden parantamiseksi.

Länsiranta on Jordanvirran vieressä sijaitseva maa-alue, jonka Israel valtasi vuonna 1967 käydyn kuuden päivän sodan yhteydessä. Suurin osa alueen väestöstä on palestiinalaisia arabeja, joilla on rajoitettu itsehallinto. Länsirannalla asuu kuitenkin myös satoja tuhansia israelilaisia yli sadassa eri juutalaisessa siirtokunnassa, joita kansainvälinen yhteisö pitää laittomina. (BBC 2020b) Useat näistä siirtokunnista on sijoitettu Jerusalemin ympärille, sillä Israelin tavoite on ollut saavuttaa parempi yhteys kaupungin ja muun maan kanssa. Se on myös tehnyt Länsirannasta entistä hajanaisemman, ja siten itsenäisestä Palestiinan valtiosta vaikeamman toteuttaa. (Shehadeh 2019, 15) Geopolitiikassa laajentuminen nähdään mahdollisena keinona vahvistaa kansallista turvallisuutta (Kelly 2016, 121–123), ja myös Israel on perustellut laajentumista vedoten sen tärkeyteen maan turvallisuudelle. Vuonna 2020 Israelin pääministeri vahvisti aiheet laajentaa maan suvereniteettia koskemaan alueita Länsirannalla. Tämä haltuunotto (*annexation*) olisi koskenut 30 prosenttia koko Länsirannasta. (BBC 2020a) Jordanian kuningas Abdullah vastusti haltuunottoa ja varoitti sen johtavan konfliktiin Israelin ja Jordanian välillä (Riedel 2020). Maassa asuu runsaasti palestiinalaistaustaisia ihmisiä, ja sen tilanne on ollut jo valmiiksi epävakaa, sillä sen naapureita ovat sotaisat Syyria ja Irak, joista ensimmäisestä se on vastaanottanut yli miljoona pakolaista (Economist Intelligence Unit 2020).

3.6. Lähi-idän luonnonvarat

Luonnonvarat ovat merkittävä osa geopolitiikkaa. Ne ovat maantieteellisesti epätasaisesti jakautuneita, ne voivat lisätä maan kansainvälistä vaikutusvaltaa, mutta pelko niiden loppumisesta voi aiheuttaa myös konflikteja (Kelly 2016, 182). Lähi-idän öljyn merkityksen on arvioitu vähenevän, sillä Yhdysvallat kykenee entistä paremmin tuottamaan öljyä itsenäisesti. Öljyn hinnan määräävät

kuitenkin globaalit markkinat, mikä tarkoittaa sitä, että shokki yhdellä alueella leviää väistämättä globaaleille markkinoille. Yhdysvallat ei siis pysty toimimaan riippumattomasti globaaleista markkinoista, joihin Lähi-idällä on merkittävä vaikutus. (Kim 2020, 545–547) Saudi-Arabiassa ja Arabiemiraateissa on huomattavaa ylimääräistä tuotantokapasiteettia, jota voidaan tuoda markkinoille kriisitilanteissa, minkä takia ne pysyivät tärkeinä Yhdysvalloille sen öljyntuotannosta huolimatta (Gause 2019, 16). Vaikka Yhdysvallat on halunnut vähentää vastuutaan Lähi-idän turvallisuudesta, ei se voi jättää huomioita öljyn turvallisuuden merkitystä niin oman taloutensa kuin turvallisuutensa takia.²

Öljyn turvallisuuden merkitystä lisää Hormuzinsalmi, joka sijaitsee Perisanlahden ja Omaninlahden välissä ja aivan Iranin vieressä. Noin kolmekymmentä prosenttia maailman merellä kuljetettavasta öljystä kulkee salmen kautta päivittäin. Koska salmi on kapeimmillaan vain 33 kilometriä leveä, pystyy Iran potentiaalisesti sulkemaan salmen ja estämään valtavan määrän öljyä saapumasta globaaleille markkinoille, minkä se on aiemmin uhannut tehdä. (Rouhi 2018, 33–34) Hormuzinsalmi onkin Bab el Mandebin tavoin esimerkki kuristuskohdasta. Iranin sijainti salmen vieressä antaa sille mahdollisuuden uhata valtavien öljymäärien turvallisuutta, mikä vaikuttaa negatiivisesti sekä globaaleihin markkinoihin että alueellisiin öljyntuottajiin, joiden hallitsijoiden pysyminen vallassa riippuu usein niiden kyvystä pitää maansa vauraina öljyvoittojen avulla (Yom & Gause 2012, 83).

3.7. Yhteenveto

Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisointia edeltävä Lähi-idän geopoliittinen tilanne oli epävakaa ja niille kielteinen. Iran, molempien maiden vastustaja, oli laajentanut vaikutuspiiriään ympäri Lähi-itää, missä sitä oli auttanut useiden maiden epävakaa sisäinen tilanne. Saudi-Arabian ja Iranin valtakamppailu oli kääntynyt entistä useammassa maassa Iranin eduksi, ja siksi Lähi-idän useiden sunnivaltioiden piiritys oli muuttunut niille epäedullisemmaksi. Yhdysvaltojen sitoutuminen Lähi-itään oli entistä kyseenalaisempi, vaikkakin oli syytä uskoa, että Iranin mahdollisuudet uhata alueen öljyn turvallisuutta pitäisi sen läsnä alueella. Suhtautuminen Iraniin ja maiden pyrkimys lisätä vaikutusvaltaansa Lähi-idässä oli alkanut myös jakaa alueen sunnivaltoja kahteen eri leiriin niiden yhteisestä uskonnosta huolimatta. Lisäksi Israelin halu laajentaa suvereniteettiaan turvallisuutensa takaamiseksi oli aiheuttanut vastustusta sen naapurimaissa. Seuraavassa luvussa analysoin Arabiemiraattien ja Israelin johtajien tekemiä argumentteja normalisoinnin perustelemiseksi.

---

² Esim. vuoden 1973 arabimaiden aloittama öljykriisi oli ensimmäinen tapahtuma 1930-luvun laman jälkeen, jolla oli pysyvä vaikutus Yhdysvaltojen talouteen (Perron 1989, 1361–1362), ja se tulkittiin myös uhkana kansainväliselle turvallisuudelle (Paust & Blaustein 1974).

4. Argumentaatioanalyysi

Tässä luvussa vastaan ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni, joka koskee sitä, miten Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisoinnin puolesta on argumentoitu. Johtajien lausuntojen analysointi voi kertoa, mitä motiiveja mailla oli normalisoinnin aloittamiseen, ja mitä he uskovat normalisoinnin saavuttavan.

4.1. Israelin pääministerin argumentit

Israelin pääministeri Benjamin Netanjahu perusteli Abraham sopimuksia niiden kyvyllä tuoda rauhaa Lähi-itään Valkoisessa talossa allekirjoitusseremoniassa pitämässään puheessa syyskuussa 2020 (Netanyahu 2020a, kappaleet 1&7)

Tämä päivä on historian käännöskohta. Se ilmoittaa uudesta rauhan aamunkoitosta. [- -] Ja tänään tekemämme rauhan siunaukset tulevat olemaan valtavat. Ensinnäkin, koska se tulee aikanaan laajenemaan ja sisältämään kaikki arabimaat, ja lopulta se voi päättää arabien ja Israelin välisen konfliktin lopullisesti. Toiseksi, koska kumppanuutemme taloudelliset hyödyt tulevat koskemaan koko Lähi-itää ja jokaista kansalaistamme. Ja kolmanneksi, koska tämä ei ole vain rauha johtajien välillä vaan myös kansojen välillä – israelilaiset, arabiemiraattilaiset ja bahrainilaiset syleilevät jo toisiaan. (käännös minun)³

Netanjahun päätelmä on se, että sopimukset edustavat historian käännöskohtaa ja auttavat tuomaan rauhan Lähi-itään. Hän perustelee päätelmää siten, että rauha tulee koskemaan kaikkia arabimaita ja päättämään niiden ja Israelin välisen konfliktin, ja että se tuo laajoja taloudellisia hyötyjä ja johtaa kansojen välisen sovitteluun, jotka ovat siis hänen lähtötietonsa. Netanjahun argumentin oikeutukseksi esitän sitä, että hän uskoo myös muiden Lähi-idän maiden normalisoivan suhteet Israelin kanssa tämän sopimuksen rohkaisemina, mikä johtaa lisääntyvään taloudelliseen yhteistyöhön maiden välillä ja niiden kansalaisten muuttuviin asenteisiin toisiaan kohtaan.

Elokuussa 2020 julkaistussa lausunnossa Benjamin Netanjahu sen sijaan painottaa sitä, miten erilainen Arabiemiraattien ja Israelin välinen rauhansopimus on edeltäjiinsä verrattuna (Staff 2020, kappaleet 1&2):

Viime torstaina yhdessä Yhdysvaltojen presidentti Donald Trumpin ja Sheikki Mohammed bin Zayedin kanssa julistin historiallisen rauhansopimuksen Israelin ja Arabiemiraattien välille. Tämä on ensimmäinen rauhansopimus Israelin ja arabimaan kanssa 26 vuoteen. Se on erilainen edeltäjiinsä verrattuna, koska se perustuu kahdelle periaatteelle: ”rauhaa rauhaa varten” ja ”rauhaa vahvuuden kautta”. Tämän opin alla Israelin ei tarvitse vetäytyä miltään alueelta ja yhdessä nämä kaksi maata avoimesti hyötyvät täydestä rauhasta: investoinnit, kauppa, turismi, terveys,

---

³ This day is a pivot of history. It heralds a new dawn of peace. [- -] And the blessings of the peace we make today will be enormous. First, because this peace will eventually expand to include other Arab states, and ultimately it can end the Arab-Israeli conflict once and for all. Second, because the great economic benefits of our partnership will be felt throughout our region, and they will reach every one of our citizens. And third, because this is not only a peace between leaders, it's a peace between peoples—Israelis, Emiratis and Bahrainis are already embracing one another.

maatalous, luonnonsuojelu ja useat muut alat, mukaan lukien tietenkin puolustus. Tätä rauhaa ei saavutettu, koska Israel heikensi itseään vetäytymällä vuoden 1967 rajoilta. Se saavutettiin, koska Israel vahvisti itseään kultivoimalla vapaan talouden, sotilaallista ja teknologista voimaa, ja yhdistämällä nämä kaksi vahvuutta saavuttaakseen kansainvälistä vaikutusvaltaa. (käännös minun)⁴

Netanjahun päätelmä on se, että rauhansopimus Arabiemiraattien kanssa on erilainen verrattuna Israelin aiemmin tekemiin rauhansopimuksiin Egyptin ja Jordanian kanssa. Hänen lähtötietojensa mukaan se perustuu entiseen verrattuna erilaisille perusteille, jotka korostavat sitä, että rauha saavutetaan vahvasta asemasta. Netanjahun oikeutus on se, että Israelin ei tarvinnut tehdä myönnytyksiä, kuten vetäytymisiä kiistellyiltä alueilta, sopimusta neuvotellessaan. Taustatukena hän mainitsee myös sen, että Israel on vahvistanut asemaansa viime vuosina ja saavuttanut kansainvälistä vaikutusvaltaa. Netanjahu jatkaa (mt. kappaleet 3&4):

Tämä vahva kansainvälinen asema näkyi valmiudessamme vastustaa Iranin aggressiota alueella ja sen yrityksiä hankkia ydinaseita. Se, että seisoi yksin, ja joskus minun täytyi seisoa yksin koko maailmaa vastaan ja Irania ja sen kanssa tehtyä vaarallista ydinsopimusta vastaan, teki merkittävän vaikutuksen alueen arabijohtajiin. Yksinkertainen fakta todistettiin jälleen: vahvuus vetää puoleensa ja heikkous karkottaa. Lähi-idässä vahvat selviävät ja vahvuudella voi tehdä rauhaa. Olen edistänyt Israelin vahvuuden kultivointia vuosien varsilla ja siten myös oppia ”rauhaa rauhaa varten”. Teen tämän arabi- ja muslimimaailman johtajien kanssa. (käännös minun)⁵

Netanjahun väite on se, että Israelin vahvistunut kansainvälinen asema oli edellytys maalle edullisen rauhansopimuksen solmimiselle. Näin hän myös pyrkii osoittamaan oman, vahvuutta korostavan politiikkansa oikeaksi. Hänen lähtötietonsa ovat ne, että Israel teki vaikutuksen useisiin Lähi-idän arabijohtajiin vastustamalla Irania silloin, kun Yhdysvallat ja kansainvälinen yhteisö harjoittivat sovitteluvampaa politiikkaa sen kanssa ydinsopimusta neuvotellessaan, ja tämä maan osoittama vahvuus vakuutti Arabiemiraatit liittolaisuuden kannattavuudesta. Netanjahun oikeutus on se, että Israelia, Saudi-Arabiaa ja niiden Persianlahden liittolaisia yhdisti niiden vastustus ydinsopimusta

---

⁴ Last Thursday, together with US President Donald Trump and Sheikh Mohammed bin Zayed, I declared the historic peace agreement between Israel and the United Arab Emirates. This is the first peace agreement between Israel and an Arab country in 26 years. It is different from its predecessors because it is based on two principles: “peace for peace” and “peace through strength.” Under this doctrine, Israel is not required to withdraw from any territory and together the two countries openly reap the fruits of a full peace: investments, trade, tourism, health, agriculture, environmental protection and in many other fields, including defense, of course. This peace was not achieved because Israel weakened itself by withdrawing to the 1967 lines. It was achieved because Israel strengthened itself by cultivating a free economy, and military and technological strength, and by combining these two strengths to achieve unprecedented international influence.

⁵ This strong international position found expression in our willingness to take a stand against Iran’s aggression in the region and its efforts to attain nuclear weapons. The fact that we stood alone, and sometimes I had to stand alone against the whole world against Iran and the dangerous nuclear agreement with it, this made a major impression on Arab leaders in the region. A simple fact was proven anew: strength attracts and weakness repels. In the Middle East, the strong survive and with strength, one makes peace. I have advanced the cultivation of Israel’s strength over the years and thereby the doctrine of “peace for peace” as well. I do this with leaders around the Arab and Islamic worlds.

kohtaan (Strategic Comments 2019d, i), ja että Iranin vastustaminen on niille yhteinen intressi, jossa ne toimivat vahvemmin yhdessä.

Netanjahu kommentoi ja perusteli rauhansopimuksia kattavasti myös Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokoukselle pitämässään puheessa (Netanyahu 2020b, kappaleet 1, 6, 9) jossa hän yhdisti ne ja Iranin tuottaman uhan:

Aikaisemmin tässä kuussa Presidentti Trumpin isännöimässä Valkoisen talon tilaisuudessa Israel allekirjoitti historialliset sopimukset Arabiemiraattien ja Bahrainin kuningaskunnan kanssa. Tämä oli ensimmäinen rauhansopimus Israelin ja arabimaan kanssa yli 25 vuoteen. Ja se oli ensimmäinen kerta, kun rauhansopimukset Israelin ja kahden arabimaan kanssa allekirjoitettiin samana päivänä. [- -] Hyvät rouvat ja herrat. Israel ja arabimaailman maat eivät seiso yhdessä vain rauhan edistämässä. Me seisomme yhdessä myös uhmaamassa Lähi-idän suurinta rauhan vihollista, Irania. Iran mielivaltaisesti ja toistuvasti hyökkää sen naapureita vastaan, sen terroristiproxyt ovat suoraan osallisina Lähi-idän väkivaltaisuuksissa, kuten Irakissa, Syyriassa, Jemenissä, Gazassa ja tietysti Libanonissa. [- -] Vaikka [YK:n] turvallisuusneuvosto on jakautunut, me Lähi-idässä olemme yhdistyneitä. Molemmat arabit ja israelilaiset kehottavat yhdessä vahvaan toimintaan Irania vastaan. Ja kun arabit ja israelilaiset ovat yhtä mieltä, muiden tulisi kiinnittää siihen huomiota. (käännös minun)⁶

Netanjahun argumentin päätelmä on se, että sopimukset osoittavat, että Israel ja useat arabimaailman maat toimivat yhdessä sekä rauhaa edistämällä että myös uhmaamalla Irania, joka uhkaa Lähi-idän rauhaa. Hänen lähtötietonsa ovat sekä historiallisten rauhansopimusten solmiminen että se, että useat arabimaat Israelin mukana ovat kannustaneet YK:ta toimimaan päättäväisemmin Irania vastaan. Netanjahun argumentin oikeutus on se, että kansainvälisen yhteisön hajaantumisen huolimatta monet Lähi-idän maat, joihin kuuluu sekä arabimaita että Israel, ovat yksimielisiä Iranin asettamasta uhasta, mikä on merkittävää sen historiallisen harvinaisuuden vuoksi.

4.2. Arabiemiraattien ulkoministerin ja suurlähettilään argumentit

Arabiemiraattien ulkoministeri Sheikki bin Zayed Al Nahyan osallistui maansa edustajana Valkoisen talon tilaisuuteen, jossa hän Netanjahun tavoin piti puheen ja perusteli sopimusta (Bin Zayed al Nahyan 2020b, kappaleet 3, 6, 8, 10):

Tänään todistamme muutosta Lähi-idän sydämessä, muutosta, joka lähettää toivoa ympäri maailmaa. [- -] Tänään todistamme suuntausta, joka tulee luomaan paremman polun Lähi-idälle.

---

⁶ Earlier this month, at a White House ceremony hosted by President Trump, Israel signed historic agreements with the United Arab Emirates and the Kingdom of Bahrain. This was the first peace treaty between Israel and an Arab country in over a quarter of a century. And it was the first time peace agreements between Israel and two Arab countries were signed on the same day. [- -] Ladies and Gentlemen, Israel and states across the Arab world not only stand together in advancing peace. We stand together in confronting the greatest enemy of peace in the Middle East—Iran. Iran wantonly and repeatedly attacks its neighbors, and it's [sic] terror proxies are directly involved in violence throughout the Middle East, including in Iraq, Syria, Yemen, Gaza and of course, Lebanon. [- -] While the Security Council is divided, we in the region are united. Both Arabs and Israelis are together urging tough action on Iran. And when Arabs and Israelis agree, others should pay attention.

Tämän rauhansopimuksen, joka on historiallinen saavutus Yhdysvalloille, Israelin valtiolle ja Arabiemiraateille, positiiviset vaikutukset tulevat kestämaan, sillä uskomme sen heijastuvan koko Lähi-itään. [- -] Olemme mielissämme siitä, että Arabiemiraatit on osa tätä liikettä kohti vakautta ja inhimillisen potentiaalin kasvua, uudessa sivistyneessä lähestymistavassa, joka avaa mahdollisuuksien ovet niille, jotka kaipaavat rauhaa, vaurautta ja tulevaisuutta. Yhteiskuntamme tänään omaavat perustat modernille inhimilliselle kehitykselle, kuten infrastruktuurille, vakaalle taloudelle ja tieteellisille saavutuksille, jotka mahdollistavat niiden edistävän Lähi-idän tulevaisuutta. [- -] Näiden sopimusten tarkoitus on edistää vakautta ja kestävä kehitystä. (käännös minun)⁷

Bin Zayed'in päätelmä on se, että sopimukset edustavat suuntausta, joka tulee luomaan paremman tulevaisuuden Lähi-itään ja joka edistää vakautta ja kestävä kehitystä. Hän perustelee sitä siten, että sopimukset ovat osa uutta lähestymistapaa, joka avaa ovet rauhalle ja vauraudelle, ja joka perustuu maiden potentiaalille inhimilliseen kehitykseen, menestyvään talouteen ja tieteellisiin saavutuksiin. Bin Zayed'in oikeutukseksi esittäisin sitä, että sopimukset edistävät näiden kahden kehittyneen maan välistä kauppaa, investointeja, innovaatiota ja tieteellistä ja teknologista yhteistyötä, mikä johtaa taloudellisiin ja tieteellisiin saavutuksiin ja kehitykseen. Nämä kohdat on mainittu maiden välisessä sopimuksessa (Abraham Accords Peace Agreement 2020).

Arabiemiraattien Yhdysvaltain suurlähettiläs al Otaiba julkaisi myös lausunnon suhteiden normalisoinnista (Al Otaiba 2020a, kappaleet 1&2):

Tämän päivän ilmoitus on merkittävä edistysaskel Lähi-idälle ja diplomatialle. Se pysäyttää välittömästi alueiden haltuunoton [Länsirannalla] ja väkivaltaisen eskalaation mahdollisuuden. Se ylläpitää kahden valtion mallin mahdollisuutta, jota Arabiliitto ja kansainvälinen yhteisö ovat kannattaneet. Se luo uusia dynamiikkoja ja mahdollisuuksia rauhanprosessille. Se vahvistaa Jordanian vakautta. Se on merkittävä edistysaskel arabien ja Israelin välisissä suhteissa, ja se vähentää jännitteitä ja luo uutta energiaa positiiviselle muutokselle ympäri Lähi-itää. Kahtena Lähi-idän dynaamisimpana taloutena, joilla on myös energiset kansalaisyhteiskunnat, läheisemmät suhteet Arabiemiraattien ja Israelin välillä kiihdyttävät kasvua ja innovaatioita, laajentavat nuorien mahdollisuuksia, ja murtavat pitkään pidettyjä ennakkoluuloja. Se auttaa Lähi-itää pääsemään vaikean vihamielisyyden ja konfliktin perinnön yli kohti toiveikkaampaa rauhan ja vaurauden kohtaloa. (käännös minun)⁸

---

⁷ Today, we are already witnessing a change in the heart of the Middle East, a change that will send hope around the world. [- -] We are witnessing today a new trend that will create a better path for the Middle East. This Peace Accord, which is a historic achievement for the United States of America, the State of Israel, and the United Arab Emirates, will continue to have a positive impact, as we believe that its reverberations will be reflected on the entire region. We are pleased that the United Arab Emirates will be part of the momentum towards stability and the growth of human potential, in a new civilized approach that opens wide the doors of opportunity for those who look towards peace, prosperity, and the future. Our societies today possess the foundations of modern human development, such as infrastructure, a solid economy, and scientific achievements that will enable them to advance the future of the Middle East. [- -] The aim of all of these treaties is to work towards stability and sustainable development.

⁸ Today's announcement is a significant advance for the region and for diplomacy. It immediately stops annexation and the potential of violent escalation. It maintains the viability of a two-state solution as endorsed by the Arab League and international community. It creates new dynamics and possibilities in the peace process. It bolsters the stability of Jordan. It is a significant advance in Arab-Israeli relations that lowers tensions and creates new energy for positive change across the region. As two of the Middle East's most dynamic economies and vibrant societies, closer UAE-Israel ties will accelerate growth and innovation, expand opportunities for young people, and breakdown long-held prejudices. It

Al Otaiban päätelmä on se, että sopimus on merkittävä edistysaskel Lähi-idälle, diplomatialle, arabien ja Israelin välisille suhteille ja että se vähentää jännitteitä ja mahdollistaa positiivisen muutoksen kaikkialla Lähi-idässä. Al Otaiba tuo esiin useita lähtötietoja. Hänen mukaansa normalisointi pysäyttää Israelin suunnitteleman Länsirannan alueiden haltuunoton, pitää yllä kahden valtion mahdollisuutta, luo uusia mahdollisuuksia rauhanprosessille, estää väkivaltaisen eskalaation mahdollisuutta, vahvistaa Jordanian vakautta ja kiihdyttää kasvua ja innovaatiota alueella. Hän argumentoi samaan tapaan kuin Netanjahu ja bin Zayed, sillä hän korostaa rauhan ja taloudellisten hyötyjen merkitystä, mutta heistä poiketen hän tuo myös Länsirannan tilanteen esille. Al Otaiban argumentin oikeutukset ovat samantapaiset kuin Netanjahulla ja bin Zayedilla rauhan ja taloudellisen kehityksen suhteen, mutta mitä tulee Länsirannan ja Jordanian tilanteeseen, oikeutuksena voidaan pitää Israelin päätöstä viivyttää alueiden haltuunottoa normalisoinnin seurauksena, sillä myös Jordania oli vastustanut haltuunottoa.

Wall Street Journalissa julkaistussa mielipidekirjoituksessa (Bin Zayed al Nahyan 2020a, kappale 10) ulkoministeri bin Zayed taas perusteli normalisointia myös Yhdysvaltojen roolin tärkeydellä Lähi-idässä:

Viimeiseksi normalisointi merkitsee sekä Yhdysvaltain roolin tärkeyttä että sen muutosta Lähi-idässä. Normalisointi voi tapahtua vain Yhdysvaltain diplomatian avulla, sekä sen sitoutumisella sen tekemiin turvallisuussitoumuksiin. Samalla Yhdysvallat hyötyy luovuttamalla osan alueellisen vakauden turvaamisen taakasta vahvemmalle joukolle luotettavia ja auliita kumppaneita. (käännös minun)⁹

Bin Zayed'in päätelmä on se, että Yhdysvaltain rooli Lähi-idässä ja maiden välisen normalisoinnin edistäjänä on tärkeä, mutta sen rooli on myös muutoksen kohteena. Hänen lähtötietonsa ovat seuraavat: ilman Yhdysvaltain vaikutusta normalisointia ei voisi tapahtua, ja myös Yhdysvaltain sitoutuminen uudelleen tekemiinsä turvallisuussitoumuksiin on edellytys normalisoinnille. Argumentin oikeutuksena toimii se, että Arabiemiraatit näkee Yhdysvaltojen merkityksen välttämättömänä Lähi-idän turvallisuuden takaamisessa. Maa myös haluaa estää sen mahdollisuuden, että Yhdysvallat vetäytyy täysin alueelta. Sen takia bin Zayed nostaa esiin sen, että myös Yhdysvallat hyötyy sopimuksesta, koska sen avulla sen ei enää tarvitse kantaa samanlaista taakkaa alueen

---

will help move the region beyond a troubled legacy of hostility and strife to a more hopeful destiny of peace and prosperity.

⁹ Finally, normalization signifies both the importance of and the shift in America's role in the Middle East. Normalization could happen only with the influence of American diplomacy and the reassurance of its security commitments. At the same time, the U.S. gains by divesting more of the burden for regional stability to a stronger team of dependable and willing partners.

turvallisuudesta kuin aikaisemmin, mihin sen viimeisimmät presidentit Obama ja Trump alkoivat olla kyllästyneitä. Bin Zayed tuo esille myös konflikteja lietsovat ryhmittymät (mt. kappaleet 3&4):

Tämä on tilaisuus kehittää tuore lähestymistapa kohtamaan alueen haasteet. Alueella ja ajalla, jotka ovat täynnä huonoja uutisia, se kohottaa mahdollisuudet ja optimismin konfliktin ja tappiomielialan ylle. Tulee olemaan vaikeaa päästä näiden voimien yli. Ei-arabimaat ja lauma ei-valtiollisia toimijoita elävät kieroutuneessa ainaisen vastarinnan olemassaolossa. Ne kannattavat yhtä ja toista ääriajattelun lajia. Ne luovat ja kukoistavat konfliktilla, epäjärjestyksellä ja epävakaudella. Ne ovat nostalgisia menetettyjen imperiumeiden vuoksi ja pakkomielteisiä uudesta kalifaatista. Ne solvaavat Amerikkaa, Israelia ja Arabiemiraatteja. Ne ovat olleet normalisoinnin säälimättöimpiä kriitikoita. Rauhansopimuksen solmiminen tällä viikolla on hyveellinen vastaus. Se on häiritsevää muistutus siitä, että arabiemiraattilaiset ja israelilaiset ja kaikki Lähi-idän kansat ovat väsyneitä konfliktiin. (käännös minun)¹⁰

Bin Zayed'in päätelmä on se, että normalisointi tarjoaa uuden, optimistisemmän lähestymistavan Lähi-idän haasteiden kohtaamiseen. Hänen lähtötietojensa mukaan näihin haasteisiin kuuluvat ääriajattelua kannattavat ei-arabimaat ja ei-valtiolliset toimijat, jotka pyrkivät luomaan ja hyötymään epävakaudesta alueella. Bin Zayed'in argumentin oikeutus sen sijaan on se, että normalisointi toimii vastauksena tällaisille epäjärjestyksistä luoville ryhmille, joita voidaan sen avulla paremmin vastustaa. Vaikka bin Zayed ei suoraan nimeä näitä toimijoita, voi niiden joukkoon olettaa kuuluvan islamististen terroristijärjestöjen ja Iranin. Hän viittaa mahdollisesti myös Turkkiin, onhan se ei-arabimaa, jonka on tulkittu pyrkivän saavuttamaan takaisin Ottomaanien imperiumin johtoaseman islamilaisessa maailmassa (Strategic Comments 2020b, iv).

Myös Yousef al Otaiba nosti alueellisen myllerryksen esille mielipidekirjoituksessa israelilaiselle Ynetnews-lehdelle (Al Otaiba 2020b, kappaleet 14–17):

Samaan aikaan naapurustomme on yhä sekasorron keskellä. Heikot hallinnot, lahkolaisuus ja alueelliset väliintulot ovat luoneet olosuhteet tragedialle ja konfliktille. Kaikista eri tunnustuskunnista lähtevä islamistinen laajentuminen lietsoo ääriajattelua ja heikentää vakautta. Vuosisatojen väärinymmärrykset ja vuosikymmenten epäluottamus lisäävät aggressiota. Läpimurtoamme avulla Arabiemiraatit ja Israel ovat valinneet diplomatian ja yhteistyön ensisijaisina polkuina näiden haasteiden kohtaamiselle. Tulemme työskentelemään yhdessä Yhdysvaltojen kanssa vahvistaaksemme kollektiivista turvallisuuttamme. Parempi tietoisuus ja tehostetut kyvyt vastata riskeihin ja vaaroihin tuovat mukanaan painoarvoa ja mielenrauhaa. Tämä mahdollistaa intensiivisemmän valtiomiestaidon ja alueellisen vuoropuhelun. Perimmäinen

---

¹⁰ This is an opportunity for a fresh approach to tackling the region's challenges. In an area and era all too rife with bad news, it elevates opportunity and optimism over conflict and defeatism. Overcoming these forces will be difficult. Non-Arab countries and a mob of nonstate actors exist in a warped axis of perpetual resistance. They advocate one brand or another of extremism. They are nostalgic over lost empires or obsess over a new caliphate. They produce and thrive on conflict, disorder and instability. They bash America, Israel and the U.A.E. They have been the most vicious critics of normalization. The signing of the peace accord this week is the virtuous response. It is a disruptive reminder that Emiratis and Israelis, and all the people of the Middle East, are tired of conflict.

tavoite on kannustaa tuoretta ajattelua alueellisesta järjestyksestä, luoda toiveikkaampi ajattelutapa ja vähentää jännitteitä. (käännös minun)¹¹

Al Otaiban päätelmä on se, että normalisointi mahdollistaa entistä paremman valtiomiestaidon kehittymisen ja alueellisen vuoropuhelun ylläpitämisen diplomatian ja yhteistyön avulla. Hänen mukaansa nämä myös auttavat lopullisten tavoitteiden saavuttamisessa, joita ovat uudenlainen tapa kohdata alueellinen järjestys, toiveikkaamman asenteen luominen sekä jännitteiden vähentyminen. Al Otaiban lähtötiedot ovat ne, että Lähi-idän alue on yhä vuosisatojen ja vuosikymmenten jälkeen hyvin epävakaa, ja tilannetta on heikentänyt entisestään ääriajattelua edistävä ääri-islamismi, alueelliset väliintulot ja heikot hallitukset. Argumentin oikeutuksena toimii se, että Arabiemiraattien ja Israelin tekemä läpimurto suhteidensa normalisoinnissa ja yhteistyö Yhdysvaltojen kanssa auttavat niitä vastaamaan paremmin näihin epävakauden aiheuttamiin haasteisiin paremman tietoisuuden ja parempien kyvykkyyksien avulla.

4.3. Maiden yhteiset lausunnot

Yhteisessä elokuussa 2020 annetussa lausunnossa (Mohamed 2020, kappaleet 3–6, 11) Arabiemiraatit, Israel ja Yhdysvallat perustelevat sopimusta seuraavasti:

Yhdysvaltain, Israelin ja Arabiemiraattien saavuttama sopimus elokuun 13. päivänä 2020 on rohkea askel kohti vakaampaa, integroitua ja vaurasta Lähi-itää. Se kääntää pääläelleen perinteisen ajattelun siitä, miten alueen ongelmia ja haasteita tulisi käsitellä, ja keskittyy pragmaattisiin askeliin, joilla on käsin kosketeltavia, käytännöllisiä lopputuloksia. Se kantaa mukanaan lupausta uusista silloista, jotka auttavat hillitsemään olemassa olevia konflikteja ja ennaltaehkäisemään tulevia konflikteja. Ja nyt on sen oikea aika. Viime vuosikymmenen aikana olemme nähneet huomattavan kasvun sodassa, tuhossa ja pakolaisuudessa, ja kasvavan demografisen muutoksen kohti nuorempaa väestöä. Jos haluamme kohdata nykyisten ja tulevien sukupolvien tarpeet, meidän tulee reagoida aktiivisesti näihin muutoksiin. Sopimus on aloittanut historiallisen läpimurron Israelin ja Arabiemiraattien suhteiden normalisoinnissa ja on johtanut Israelin keskeyttämään suunnitelmansa laajentaa suvereniteettiaan. Yhdysvallat ja Arabiemiraatit kannustavat palestiinalaisten johtajia osallistumaan uudelleen keskusteluun israelilaisten kollegoidensa kanssa rauhan saavuttamiseksi. [- -] Toivomme ja odotamme, että lähitulevaisuudessa yhteiset ponnistuksemme laittavan liikkeelle positiivisten muutosten, niin pienien kuin suurtenkin, tapahtumasarjan, joka johdattaa kansamme ja koko Lähi-idän polulle kohti turvallisuutta, vaurautta ja rauhaa. (käännös minun)¹²

---

¹¹ At the same time, our neighborhood remains in great turmoil. Weak governance, sectarianism and regional interference set the conditions for tragedy and conflict. Islamist expansionism of all stripes incites extremism and undermines stability. Centuries of misunderstandings and decades of mistrust animate aggression. With our breakthrough, the UAE and Israel have chosen diplomacy and cooperation as the preferred path to meeting these challenges. With the United States, we also will work together on bolstering our collective security. Better awareness and enhanced capabilities to address risks and dangers provides reassurance and weight. This will enable more intensive statecraft and regional dialogue. The ultimate goal is to encourage fresh thinking about the regional order, create a more hopeful mindset, and to deescalate tensions.

¹² The accord reached between the United States, Israel and the United Arab Emirates on August 13, 2020 is a courageous step towards a more stable, integrated and prosperous Middle East. "It inverts traditional thinking about the way to address the region's problems and challenges, focusing on pragmatic steps that have tangible, practical outcomes. It carries with it the promise of new bridges that will serve to de-escalate existing conflicts and prevent future conflicts. And it comes

Lausunnon päätelmä on se, että rauhansopimus on askel kohti vakaampaa ja vauraampaa Lähi-itää. Lähtötietojen mukaan sopimus auttaa hallitsemaan nykyisiä konflikteja, estämään uusien syntymisen ja reagoimaan väestöllisiin muutoksiin. Lisäksi Israel on keskeyttänyt suunnitelmansa uusien alueiden haltuunotosta. Argentin oikeutukseksi esittäisin sitä, että konfliktien vähentäminen, kiireellisiin muutoksiin reagoiminen ja Länsirannan alueiden haltuunoton estäminen ovat edellytyksiä vakaudelle ja vauraudelle Lähi-idässä.

Toisessa elokuussa 2020 annetussa Yhdysvaltojen Israelin suurlähetystön sivuilla julkaistussa maiden yhteisessä lausunnossa (Federico-O'Murchú 2020, kappaleet 4&5) suhteiden normalisointia perustellaan sen kyvyllä edistää Lähi-idän rauhaa ja potentiaalia:

Tämä historiallinen diplomaattinen läpimurto tulee edistämään rauhaa Lähi-idän alueella ja on testamentti näiden kolmen johtajan [Trump, Netanjahu, bin Zayed] rohkealle diplomatialle ja visiolle sekä Arabiemiraattien ja Israelin urheudelle kartoittaa uusi polku, joka tulee vapauttamaan suuren potentiaalisen alueella. Kaikki nämä kolme maata kohtaavat useita yhteisiä haasteita ja hyötyvät vastavuoroisesti tämän päivän historiallisesta saavutuksesta. Delegaatiot Israelista ja Arabiemiraateista tapaavat tulevana viikkoina ja allekirjoittavat kahdenväliset sopimukset koskien investointeja, turismia, suorilla lentoja, turvallisuutta, tietoliikennettä, teknologiaa, energiaa, terveydenhuoltoa, kulttuuria, ympäristöä, keskinäisten suurlähetystöjen perustamista, ja muita yhteisen hyödyn alueita. Suorien yhteyksien avaaminen Lähi-idän dynaamisimpien yhteiskuntien ja kehittyneimpien talouksien välillä muuttaa alueen kannustamalla taloudellista kasvua, tehostamalla teknologisia innovaatioita ja luomalla kansojenvälisiä suhteita. (käännös minun)¹³

Lausunnon päätelmä on se, että normalisointi edistää rauhaa Lähi-idässä ja mahdollistaa alueen potentiaalisen paremman hyödyntämisen. Lähtötiedot ovat ne, että tulevana viikkoina useilla eri aloilla solmittavat sopimukset tulevat kannustamaan taloudellista kasvua, lisäämään teknologisia innovaatioita ja parantamaan israelilaisten ja arabiemiraattilaisten välisiä suhteita. Argentin

---

at the right time. Over the last decade we have seen a marked increase in war, destruction and dislocation, and a growing demographic shift towards a younger population. If we are to meet the needs of current and future generations, we must be responding actively to all these changes. The accord has initiated a historic breakthrough in normalizing ties between Israel and the UAE and has led to the suspension of Israel's plans to extend its sovereignty. The United States and the UAE urge Palestinian leaders to reengage with their Israeli counterparts in discussions aimed at achieving peace. [- -] We hope and expect that in the near future our collective efforts will set in motion a cascade of positive changes, both large and small, that will put our respective peoples and the wider region on a solid path to security, prosperity and peace.

¹³ This historic diplomatic breakthrough will advance peace in the Middle East region and is a testament to the bold diplomacy and vision of the three leaders and the courage of the United Arab Emirates and Israel to chart a new path that will unlock the great potential in the region. All three countries face many common challenges and will mutually benefit from today's historic achievement. Delegations from Israel and the United Arab Emirates will meet in the coming weeks to sign bilateral agreements regarding investment, tourism, direct flights, security, telecommunications, technology, energy, healthcare, culture, the environment, the establishment of reciprocal embassies, and other areas of mutual benefit. Opening direct ties between two of the Middle East's most dynamic societies and advanced economies will transform the region by spurring economic growth, enhancing technological innovation, and forging closer people-to-people relations.

oikeutus on se, että nämä edistykset johtavat rauhaan ja Lähi-idän potentiaalisiin tehokkaampaan hyödyntämiseen. Lausunto jatkaa (mt. kappale 8):

Tämä suhteiden normalisointi ja rauhanomainen diplomatia tuovat yhteen kaksi Amerikan luotettavampaa ja kyvykkäintä alueellista kumppania. Israel ja Arabiemiraatit toimivat yhdessä Yhdysvaltojen kanssa käynnistääkseen Strategisen Agendan Lähi-idälle, joka laajentaa diplomaattista, kauppaa ja turvallisuuteen liittyvää yhteistyötä. Yhdessä Yhdysvaltojen kanssa Israel ja Arabiemiraatit jakavat samanlaisen käsityksen alueen uhista ja mahdollisuuksista, ja jaetun sitoumuksen vakauden edistämiseksi diplomaattisen yhteydenpidon, kasvavan taloudellisen integraation ja läheisemmän turvallisuuskoordinaation kautta. Tämän päivän sopimus johtaa parempiin elämiin Arabiemiraattien, Israelin ja Lähi-idän kansoille. (käännös minun)¹⁴

Argumentin päätelmä on se, että normalisointi mahdollistaa paremmat elämät maiden ja koko Lähi-idän kansoille. Lähtötietojen mukaan maat jakavat Yhdysvaltojen näkemyksen uhista ja mahdollisuuksista Lähi-idässä ja haluavat sen tavoin edistää vakautta alueella yhteistyössä sen ja toistensa kanssa. Argumentin oikeutus on se, että Yhdysvaltojen näkemys alueesta on oikea, ja sen kanssa yhteistyön tekeminen johtaa Lähi-idän kehitykseen.

4.4. Yhteenveto

Vastaus ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni on se, että Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisointia on perusteltu monin eri tavoin. Usein johtajat ovat väittäneet, että normalisointi johtaa parempaan tulevaisuuteen Lähi-idässä. Sen on sanottu esimerkiksi edistävän alueen taloutta, teknologista ja innovatiivista kehitystä ja vakautta maiden yhteistyön ja normalisoinnin laajentumisen avulla. Se on esitetty myös tapana vähentää epävakautta, hillitä konflikteja ja vastata paremmin Lähi-idän aluetta koskeviin haasteisiin, jotka ovat yhä merkittävät esimerkiksi konfliktien, alueellisten väliintulojen, ääriajattelun ja Iranin takia. Sen on argumentoitu johtavan läheisempiin kansojenvälisiin suhteisiin. Normalisointi on esitetty myös aiempaa edullisempänä Israelille ja sen vahvaa kansainvälistä asemaa peilaavaksi. Lisäksi Yhdysvaltojen läsnäolon merkitys Lähi-idässä on tuotu esille. Normalisoinnin on väitetty onnistuvan vain sen tuella mutta myös helpottavan sen taakkaa alueella. Sitä, että Israelin pyrkimys ottaa alueita haltuun Länsirannalla saatiin pysäytettyä, on myös käytetty perusteluna sopimuksen solmimiselle. Seuraavaksi vertailen argumentaatioanalyysin löytöjä aiemmin muodostettuun geopolitiiseen katsaukseen Lähi-idästä.

---

¹⁴ This normalization of relations and peaceful diplomacy will bring together two of America's most reliable and capable regional partners. Israel and the United Arab Emirates will join with the United States to launch a Strategic Agenda for the Middle East to expand diplomatic, trade, and security cooperation. Along with the United States, Israel and the United Arab Emirates share a similar outlook regarding the threats and opportunities in the region, as well as a shared commitment to promoting stability through diplomatic engagement, increased economic integration, and closer security coordination. Today's agreement will lead to better lives for the peoples of the United Arab Emirates, Israel, and the region.

5. Argumenttien ja geopoliittisen katsauksen vertailu

Tässä luvussa pyrin vastaamaan toiseen tutkimuskysymykseeni, joka koskee sitä, miten geopoliittinen katsaus ja argumentit vertautuvat toisiinsa. Argumentteja ja geopoliittista katsausta on oleellista vertailla, sillä se voi paljastaa meille Arabiemiraattien ja Israelin intressit alueella ja myös sen, kuinka lähellä ne ovat toisiaan. Argumenttien ja geopoliittisen katsauksen väliltä löytyi yllättävän paljon yhtäläisyyksiä. Vaikka geopoliittiseen tilanteeseen ei olisikaan vedottu täysin suoraan, on argumenteissa kuitenkin tulkittavissa yhtymäkohtia alueen geopolitiikkaan vaikuttavien ilmiöiden ja tekijöiden kanssa. Kaikki katsauksessa ilmi tulleet asiat olivat vähintäänkin tulkittavissa myös argumenteissa, mikä viittaa siihen, että alueen geopoliittisella tilanteella oli vaikutus normalisoinnin aloittamiseen. Sitä on ainakin käytetty normalisoinnin perustelemiseen.

5.1. Arabiemiraattien imago ja Israelin politiikka

Kaikki johtajien tekemät argumentit eivät kuitenkaan liity geopolitiikkaan. Normalisoinnin perusteluun voi liittyä myös muita motiiveja. Esimerkiksi Arabiemiraattien ulkoministeri bin Zayed (2020b) tuo esille sen, että sopimukset ovat osa uutta lähestymistapaa, joka perustuu tieteellisiin saavutuksiin ja inhimilliseen kehitykseen, ja joka avaa ovet rauhalle ja vauraudelle. Yksi Arabiemiraattien tavoitteista onkin saavuttaa asema kaupallisena ja rahataloudellisena idän ja lännen solmukohtana ja korvaamattomana kaupallisena ja poliittisena kumppanina niin suurvalloille kuin pienille valtioillekin (Miller & Verhoeven 2020, 15). Tämä ei suoraan liity Lähi-idän geopoliittiseen tilanteeseen, mutta on osa Arabiemiraattien pyrkimystä kehittää itselleen tällainen imago. Samaan tapaan al Otaiban (2020a) vetoaminen aktiivisiin kansalaisyhteiskuntiin, innovaatioihin ja dynaamisiin talouksiin on osa tätä pyrkimystä eikä geopoliittista argumentointia. Koska normalisointia seurasi koko kansainvälinen yhteisö, tarjosi se maalle hyvän mahdollisuuden edistää tätä imagoa.

Kaikki Benjamin Netanjahun argumentitkaan eivät liity geopolitiikkaan. Tuomalla esiin Israelin vahvistuneen kansainvälisen aseman ja sen, ettei maan tarvinnut tehdä myönnytyksiä sopimusta neuvotellessaan (Staff 2020), hän pyrkii myös legitimoimaan oman oikeistolaisen vahvuuteen, Iranin johdonmukaiseen vastustamiseen ja vallan kasvattamiseen pyrkivän politiikkansa (Del Sarto 2017, 62–64, 167, 191). Tämä on erityisen tärkeää Israelin demokraattisessa poliittisessa järjestelmässä, jossa johtajien tulee osoittaa, että heidän politiikkansa on paras maalle, jos he haluavat jatkaa samassa asemassa myös seuraavien vaalien jälkeen. Netanjahu ei kuitenkaan mainitse sitä, että Israel suostui ainakin viivyttämään suunnitelmiaan ottaa haltuun alueita Länsirannalla (Guzansky & Marshall 2020, 384), mitä voidaan pitää myönnytyksenä, sillä toimisihan se hänen argumenttiaan vastaan.

5.2. Vakaus ja epävakaus

Arabiemiraattien ja Israelin johtajat tuovat maiden suhteiden normalisointia perustellessaan esiin usein paremman tulevaisuuden, vaurauden, vakauden ja rauhan Lähi-idän alueella. Nämä ovat yleismaailmallisen positiivisia arvoja, jotka eivät välttämättä suoraan liity Lähi-idän geopoliittiseen tilanteeseen. Talouden, innovaatioiden, teknologian ja kehityksen korostaminen on kuitenkin hyödyllistä johtajille siinä mielessä, että ne tuovat konkreettisia positiivisia muutoksia niiden kansalaisten elämään. Tämä on luonnollinen osa johtajien toimintaa, sillä he tarvitsevat edes jossain määrin kansansa suosion voidakseen jatkaa maidensa hallitsemista. Tämä on käynyt entistä selvemmäksi myös ei-demokraattisissa alueen maissa arabikevään ja sen aloittamien konfliktien seurauksena. Lisäksi koska normalisoinnin voitiin olettaa olevan kiistanalainen kehitys alueellisessa ja kansainvälisessä yhteisössä, sillä se tehtiin ilman Palestiinan aseman ratkaisemista (Harb 2020, 1), voi näiden hyötyjen esittäminen koko Lähi-itää koskevana teemoina auttaa normalisoinnin hyväksymistä myös alueen muiden maiden ja kansainvälisen yhteisön joukossa. Paremman tulevaisuuden, vakauden, vaurauden ja kehityksen korostaminen vaikeuttaa myös normalisoinnin vastustajien mahdollisuuksia niin kotimaassa kuin ulkomaillakin vastustaa näitä argumentteja vaikuttamatta siltä, että he vastustavat näitä universaalisti positiivisia kehityksiä. Lisäksi kansojenvälisen suhteiden lähentymisen ja rauhan laajenemisen korostaminen on merkittävää pitkään epävakaudesta ja vihamielisyydestä kärsineellä alueella, jonka tilanteen kohentumista on toivottu ympäri maailmaa.

Normalisointia perustelevista argumenteista on kuitenkin myös löydettävissä yhtymäkohtia Lähi-idän geopoliittiseen tilanteeseen. Se, missä määrin ja kuinka eksplisiittisesti alueen geopoliittinen tilanne tuodaan ilmi, vaihtelee lausuntojen ja lausujien välillä. Vaikka vakaus voidaan nähdä vain yleismaailmallisen positiivisena korusanana, jota johtajien on hyvä korostaa, on sillä kuitenkin myös yhteys Lähi-idän geopoliittiseen tilanteeseen. Kuten geopoliittisessa katsauksessa kävi ilmi, Iran on hyötynyt alueen epävakaudesta ja onnistunut sen avulla kasvattamaan ja levittämään vaikutuspiirejään. Useissa tapauksissa maa ei ole itse aiheuttanut tätä epävakautta, vaan se on ollut vuosien tai jopa vuosikymmenten kehitysten kulminaatio, johon ovat vaikuttaneet esimerkiksi uskonnolliset jakolinjat, alueelle kohdistuneet invaasiot sekä tehottomat hallinnot. Esimerkiksi al Otaiba (2020b) tuo esille näitä ilmiöitä. Lisäksi islamistiset toimijat, kuten Muslimiveljeskunta tai shiamiliisit, ovat hyötynyt tällaisesta piinaavasta epävakaudesta alueella. Myös bin Zayed (2020a) mainitsee ei-arabimaat, jollainen Iran on, ja ei-valtiolliset toimijat tuhoisina konflikteja ja epävakautta luovina ja niissä kukoistavina toimijoina, joita voidaan vastustaa normalisoinnin avulla. Bin Zayed viittaa mahdollisesti myös Turkkiin, joka Iranin tavoin pyrkii lisäämään vaikutusvaltaansa Lähi-

idässä, ja joka on muodostunut vastustajaksi Arabiemiraateille ja sen liittolaisille. Epävakaas on siis antanut niille mahdollisuuden kasvattaa vaikutusvaltaansa, minkä takia Yhdysvallat, Israel ja Arabiemiraatit vastustavat sitä. Aikaisempi geopoliittinen tilanne oli niille suotuisampi, minkä takia muutoksiin, Iranin ja islamistijärjestöjen vallan kasvuun johtava epävakaas on tekijä, jota ne haluavat torjua.

Myös maiden yhteisessä lausunnossa on geopoliittikkaan liittyvää argumentointia, sillä siinä tuodaan ilmi normalisoinnin tärkeys alueen konfliktien estämisessä ja hillitsemisessä, vaikkakaan siinä ei suoraan mainita mitään tiettyjä konflikteja (Mohamed 2020). Niiden voi kuitenkin myös tulkita sisällyttävän geopoliittiset katsauksessa läpikäytyt konfliktit, jotka lisäävät epävakausta ja turvattomuutta Lähi-idässä, sekä Iranin ja ääri-islamististen liikkeiden mahdollisuuksia hyödyntää niitä niiden oman vallan kasvattamiseen. Koska tämä on mahdollisuus, jota Yhdysvallat, Iran ja Arabiemiraatit yrittävät torjua, on alueen konfliktien hillitseminen niille looginen intressi ja hyvä peruste normalisoinnin tueksi. Sitä pidetään myös universaalisti positiivisena tavoitteena, johtavathan konfliktit aina väkivaltaan ja humanitaariseen kärsimykseen.

5.3. Alueelliset väliintulot, ääri-liikkeet ja Iran

Al Otaiban mielipidekirjoituksessa (2020b) on havaittavissa geopoliittiseen katsaukseen liittyvää argumentointia. Hän tuo esimerkiksi esille alueelliset väliintulot (*regional interference*) lähtötietoinaan perustellessaan Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisointia. Hän ei tarkenna sitä, mitä hän tarkoittaa näillä väliintuloilla tai tuo ilmi tiettyjä maita sen tekijöinä tai kohteina, mutta yksi tulkinta on alueen valtioiden sekaantuminen tiettyjen maiden konflikteihin ja poliittisiin tilanteisiin. Kuten geopoliittisessa katsauksessa kävi ilmi, Lähi-idässä on käynnissä useita eri konflikteja, esimerkiksi Syyriassa ja Jemenissä, joihin muun muassa Iran on sekaantunut, ja joiden avulla se on onnistunut kasvattamaan sen vaikutusvaltaa alueella. Se on myös sulauttanut itsensä esimerkiksi Jemenin ja Irakin poliittiseen maailmaan. Koska Arabiemiraatit pitää Irania vihamielisenä ja sunnivaltoja uhkaavana naapurina (Mason 2018, 96), on loogista, että myös al Otaiba pitää tätä negatiivisena kehityksenä ja kokee normalisoinnin tavaksi vastata tähän haasteeseen. Arabiemiraatit on kuitenkin itsekin tukenut tai suoraan ottanut osaa alueellisiin väliintuloihin, mitä al Otaiba ei mainitse, mutta se on hyötynyt niistä esimerkiksi Jemenissä selvästi Irania vähemmän, minkä takia ne voidaan esittää negatiivisina. Al Otaiba mainitsee myös jännitteiden vähentämisen ja kollektiivisen turvallisuuden parantamisen. Koska Kellyn mukaan valtioiden tulee yhdistää turvallisuutensa sijaintiensa kanssa (Kelly 2016, 168), on normalisointi geopoliittisesti järkevä toimi, joka lisää Israelin ja Arabiemiraattien turvallisuutta.

Al Otaiba tuo esille myös ääri-islamismia, joka voidaan nähdä potentiaalisena tartuntana, jossa aatteet liikkuvat rajojen yli. Geopoliittisessa katsauksessa ilmi tulleet shiialaiset ryhmittymät Irakissa ja Libanonissa sekä arabikevään vahvistamat poliittiset islamistiset järjestöt, kuten Muslimiveljeskunta, ovat esimerkkejä poliittisen islamismia kasvaneesta vaikutusvallasta alueella. Osa Arabiemiraattien väestöstä tukee Muslimiveljeskuntaa, jota valtio pitää terroristiorganisaationa. Se vahvistui ainakin hetkellisesti Egyptissä arabikevään seurauksena. Arabiemiraattien sunnilaisesta väestöstä kolmasosalla on vähintään jokseenkin positiivinen asenne järjestöä kohtaan. (Pollock 2018) Tämä voi aiheuttaa hallitsijoissa huolta myös siitä, että sunnilainen ääriajattelu leviää rajojen yli Arabiemiraatteihin ja vaarantaa sen hallitsijoiden aseman. Koska Arabiemiraattien poliittinen järjestelmä on maallinen ja heimojen dominanssiin ja hyvään hallintoon nojaava, kannustaa maa maltillisuuteen ja uskontojen väliseen dialogiin ja yhteistyöhön Lähi-idässä laajemmin. Poliittinen islam uhkaa sen edistämiä maltillisia arvoja ja sen hallitsijoiden legitimitettiin. Arabiemiraatit on huolissaan siitä, että Iran on pyrkinyt levittämään poliittista islamia alueella ja siten horjuttamaan Persianlahden monarkioiden vakautta. (Mason 2018, 96) Normalisointi esitetään siis tapana torjua Lähi-idässä ajankohtaista ääri-islamismia.

Arabiemiraatit yhdessä Saudi-Arabian kanssa vastustaa monikansallisten radikaalien ideologioiden leviämistä myös siksi, että niiden lopputulokset ovat usein sekasortoisia ja vaarallisia Lähi-idässä (Ketbi 2020, 395–396). Arabiemiraateilla ja sen hallitsijoilla on siis syytä olla huolissaan tällaisesta mahdollisesta tartunnasta sen vakauden ja legitimitetin vaarantajana, minkä takia on järkevää, että se pyrkii ulkopoliittisilla toimilla, joihin normalisointi ja sen perustelu sisältyvät, torjumaan tätä mahdollisuutta. Netanjahu ei tuo ääri-islamismia esille samassa määrin, sillä Israel on juutalainen ja demokraattinen valtio (Masri 2017, 2–3), jonka ei tarvitse huolehtia vallankumouksellisista pyrkimyksistä yhtä paljon kuin alueen epädemokraattisten mutta suhteellisen maallisten muslimivaltioiden pitää.

Netanjahun argumenteissa on kuitenkin nähtävissä runsaasti yhtäläisyyksiä geopoliittisen katsauksen kanssa, ja hän tuo esiin alueen geopoliittisen tilanteen hyvin eksplisiittisesti (Netanyahu 2020b). Netanjahun mukaan normalisointi on yksi tapa vastustaa Iranin aggressiota. Hän tuo myös al Otaibaa ja bin Zayedia vastoin suoraan esille Lähi-idän konfliktit ja poliittiset tilanteet Irakissa, Jemenissä, Syyriassa, Gazassa ja Libanonissa, joihin Iran on sekaantunut ja joissa suuressa osassa se on myös kasvattanut valtaansa. Israelin ja Iranin välinen vihamielisyys on ollut olemassa jo pitkään, toisin kuin Arabiemiraattien ja Iranin välillä. Jälkimmäisten välillä on ollut pyrkimyksiä yhteistyöhön, ja Arabiemiraatit on myös kutsunut joissain tapauksissa Irania kumppaniksi, vaikkakin sen asenne Irania kohtaan on muuttunut negatiivisemmaksi arabikevään seurauksena (Mason 2018, 97–98).

Tilanne on ollut hyvin erilainen Israelin ja Iranin välillä. Iran ja sen johtajat Ajatollah Khamenei ja entinen presidentti Ahmadinežad ovat esimerkiksi käyttäneet räikeästi Israelin vastaista ja antisemiittistä retoriikkaa ja uhanneet maata hävityksellä. Tämän seurauksena Israel on verrannut Irania Natsi-Saksaan. Etenkin Netanjahu on nähnyt Iranin eksistentiaalisena uhkana maalleen ja vastustanut sen mahdollisuuksia hankkia ydinase jo vuosia, sillä hän uskoo tämän voivan johtaa Israelin tuhoon. (Katz & Hendel 2012, 1–8) Israelilla on siis hyvä syy pitää Irania merkittävänä geopoliittisena uhkana eikä sillä ole syytä peitellä tätä näkemystä. Vaikka on epäselvää, peruttiinko Israelin suunnitelmat ottaa alueita haltuun Länsirannalla kokonaan vai viivytettiin niitä vain, voi maa olla kuitenkin kokenut, että liittolaisuus Arabiemiraattien kanssa on parempi tapa vastata sen turvallisuushaasteisiin kuin laajentuminen.

5.4. Yhdysvallat

Arabiemiraattien ulkoministeri bin Zayed (2020a) argumentoi normalisoinnin puolesta myös tuoden esille Yhdysvaltojen roolin ja sen muutoksen Lähi-idässä. Kuten geopoliittisessa katsauksessa kävi ilmi, Yhdysvalloilla on vielä geopoliittisia intressejä alueella etenkin sen luonnonvarojen turvaamisen kannalta, mutta se on silti ollut vastahakoinen kunnioittamaan kaikkia sitoumuksia Lähi-idässä ja on vähentänyt joukkojaan alueella. Siksi bin Zayed argumentoikin, että normalisointia varten tarvitaan Yhdysvaltoja, mutta että normalisointi myös auttaa maata helpottamaan taakkaansa Lähi-idän vakauden turvaajana. Syyskuun 11. päivän terrori-iskujen jälkeen Arabiemiraatit on ottanut aktiivisemmän otteen sen ulkopoliitikassa, johon kuuluu nykyään niin pehmeän kuin kovan voimankin käyttöä. Myös arabikevään seurauksena maa on keskittynyt torjumaan uhkia vakaalle hallinnolle, suvaitsevaisuudelle ja uskonnolliselle maltillisuudelle Lähi-idässä. (Ketbi 2020, 391–396)

Normalisointi ja sen perustelut voidaankin nähdä osana tätä aktiivisempaa vakautta ja suvaitsevaisuutta korostavaa ulkopoliittista linjaa, jossa Arabiemiraatit pyrkii vaikuttamaan alueen geopolitiikkaan aiempaa enemmän. Suhteiden normalisointi Israelin kanssa syventää myös Arabiemiraattien ja Yhdysvaltojen välistä suhdetta, mutta auttaa sitä myös valmistautumaan vähäisempään Yhdysvaltojen aktiviteettiin alueella niiden yhteisten intressien ja strategisen yhteistyön avulla (mt. 397). Persianlahden maiden ja Israelin lähestymisen syynä nähdäänkin yhteisen vihollisen Iranin lisäksi ymmärrys siitä, ettei niiden pääasiallisen turvallisuuskumppanin Yhdysvaltojen tuki ole ehdoton (Barany 2021, 564). Normalisointia perustellaan siis myös maiden tapana reagoida tuleviin geopoliittisiin muutoksiin Lähi-idässä ja tapana vahvistaa niiden asemaa tässä tulevassa geopoliittisessa tilanteessa.

Yhdysvaltojen Israelin suurlähetystön sivuilla julkaistu lausunto tuo esille sen, että maat jakavat yhteiset käsitykset Lähi-idän alueen uhista ja mahdollisuuksista (Federico-O'Murchú 2020). Koska lausunto julkaistiin Yhdysvaltojen suurlähetystön sivuilla, voi siinä päätellä olevan etenkin Yhdysvaltojen näkemyksiä, mutta kaikkien maiden voidaan olettaa hyväksyneen lausunnon. Vaikka niitä ei suoraan sanotakaan, näihin uhkiin ja mahdollisuuksiin voi tulkita sisältyvän Iranin kasvavan vaikutusvallan ja ääriiliikkeiden toiminnan alueella. Kuten geopoliittisessa katsauksessa kävi ilmi, näiden asettamat uhat ovat ajankohtaisia Lähi-idässä, ja ne ovat myös ovat kehityksiä, joita kaikki kolme maata vastustavat. Yhdysvallat vastustaa Israelin ja Arabiemiraattien tavoin Iranin valtauskonmuksia alueella. Etenkin presidentti Trumpin aikana Yhdysvallat on keskittynyt entistä enemmän eristämään ja patoamaan Irania, ja se toimii myös läheisemmin Saudi-Arabian kanssa (Ahmadian 2018, 141–142). Kaikki maat pyrkivät myös torjumaan terrorismia, esimerkiksi Irakissa, Jemenissä ja Gazassa, kuten geopoliittisessa katsauksessa selvisi.

5.5. Palestiina ja Jordania

Al Otaiba (2020a) mainitsee lisäksi Israelin suunnitelmat ottaa alueita haltuun Länsirannalla, mikä tuli ilmi myös geopoliittisessa katsauksessa. Hänen mukaansa normalisointi auttoi näiden suunnitelmien pysäyttämässä ja väkivaltaisen eskalaation torjumisessa. Israelin pyrkimys laajentaa suvereniteettiaan voidaan tulkita olevan tapa vastata sijaintinsa aiheuttamiin haasteisiin ja pyrkimyksenä parantaa turvallisuuttaan laajentumisen avulla. Muille arabimaille Israelin laajentuminen on kuitenkin negatiivinen asia esimerkiksi siksi, että ne tukevat uskonnollisia ja etnisiä tovereitaan palestiinalaisia, joita niiden kansalaiset etenkään eivät välttämättä halua hylätä. Vuonna 2018 julkaistussa Arabiemiraateissa tehdyssä mielipidetutkimuksessa vain viidesosa maan väestöstä halusi maan tekevän enemmän yhteistyötä Israelin kanssa (Pollock 2018). Myös al Otaiban tekemä muistutus väkivaltaisen eskalaation mahdollisuudesta on huomattava, sillä palestiinalaisten kansannousut ovat aiemmin johtaneet väkivaltaan (Jaeger & Paserman 2008, 1591–1592), mikä on heikentänyt Israelin turvallisuutta aivan sen rajoilla, joiden negatiivisesti kehittynyt tilanne ennen normalisointia tuli esille geopoliittisessa katsauksessa. Al Otaiba mainitsee lisäksi Jordanian vakauden (Al Otaiba 2020a), joka Länsirannan ja Israelin rajojen tavoin mainittiin kolmannessa luvussa. Maa on esimerkiksi pakolaisvirtojen takia joutunut entistä epävarmempaan asemaan, ja Israelin suunnitelma ottaa haltuun alueita Länsirannalla pahensi sen tilannetta. Estämällä tai viivyttämällä tätä haltuunottoa al Otaiban mukaan myös Jordanian vakaus vahvistuu. Mahdolliseen vallanvaihdokseen johtavan tyytymättömyyden estäminen toisessa maltillisessa sunnilaisessa maassa Lähi-idässä vähentää sekä tartunnan vaaraa että sitä mahdollisuutta, että Iran saa jälleen uuden tilaisuuden hyödyntää Lähi-idän maan haavoittuvaisuutta vaikutuspiiriään laajentaessa.

6. Päätelmät

Arabiemiraattien ja Israelin suhteiden normalisointi on geopoliittinen toimi itsessään. Se tarjoaa maille tavan reagoida alueen muuttuneeseen geopoliittiseen tilanteeseen. Israelin ja Arabiemiraattien suhteiden normalisoinnin motiivina voidaan pitää niiden tavoitetta parantaa heikentyntä turvallisuuttaan ja vastata sijaintiaan koskeviin normalisointia edeltävänä aikana vaikeutuneisiin haasteisiin. Näihin kuuluvat niin Iranin parantunut kyvykkyys uhata maita, ääri-islamismien mahdollinen leviäminen kuin Yhdysvaltojenkin pyrkimys vähentää läsnäoloaan alueella. Koska maiden välillä oli jo aikaisemmin ollut epävirallista yhteistyötä, ei normalisointi välttämättä radikaalisti muuta Lähi-idän geopoliittista tilannetta. Se kuitenkin vahvistaa ja vähintäänkin virallistaa alueen jakolinjoja, joissa useat Persianlahden maat ja Israel vastustavat Irania ja sen liittolaisia, ja Turkki ja Qatar muodostavat kolmannen ryhmittymän Lähi-idässä. Jakolinjat alueella ovat myös monimutkaistuneet. Yhtäältä niitä voidaan pitää islamin eri uskontokuntien välisinä, toisaalta islamismien ja maltillisuuden välisen jännitteen aiheuttamina. Myös suhtautuminen Yhdysvaltoihin ja länteen jakaa alueen maita, ja usein kaikki nämä tekijät liittyvät toisiinsa. Normalisointi voi osoittaa, että nämä edellä mainitut jakolinjat ovat muuttuneet Israelin vastustamista merkittävimmiksi osalle alueen arabimaista. Sen vaikutukset voivat kantautua myös Lähi-idän ulkopuolelle. Normalisoinnin on väitetty tarjoavan Yhdysvalloille tilaisuuden jakaa vastuuta Lähi-idän turvallisuudesta liittolaisilleen. Se, missä määrin tämä tulee todellisuudessa tapahtumaan, ei ole kuitenkaan vielä selvää, mutta on yksi mahdollinen tutkimuksen aihe tulevaisuudessa. Normalisointi on myös esimerkki tilanteesta, jossa Lähi-idän ulkopuoliset maat ovat pyrkineet muokkaamaan sen geopolitiikkaa, sillä Yhdysvaltojen rooli normalisoinnin välittäjänä oli merkittävä (ks. esim. Netanyahu 2020a).

Vastaus toiseen tutkimuskysymykseeni on se, että geopoliittisen katsauksen ja Arabiemiraattien ja Israelin johtajien normalisointia perustelevien argumenttien väliltä löytyi sekä eroja että yhtäläisyyksiä, mutta lähes kaikki katsauksessa ilmi tulleet asiat olivat tulkittavissa myös argumenteissa. Normalisoinnin puolesta argumentointiin on liitetty esimerkiksi Arabiemiraattien johtajien tavoite edistää maan uudenlaista imagoa ja Israelin johtajan tavoite legitimoida hänen politiikkansa. Myös useat universaalisti positiiviset kehitykset, kuten rauha, paremmat tulevaisuudet sekä kansojenvälinen sovittelu, tuodaan argumenteissa esille. Ne voivat auttaa sekä kansainvälisen yhteisön, alueen maiden että oman kansan vakuuttamisessa normalisoinnin hyödyllisyydestä, vaikkakaan ne eivät liity alueen geopoliittiseen tilanteeseen. Geopoliittiseen katsaukseen liittyvistä argumenteista merkittävimpiä olivat epävakauden ja konfliktien torjuminen, alueellisten väliintulojen estäminen sekä ääriliikkeiden toiminnan tukahduttaminen.

Geopoliittiseen katsaukseen liittyvät argumentit ovat osoitus siitä, että Israelin ja Arabiemiraattien intressit ovat lähentyneet toisiaan Lähi-idässä, sillä molemmat toivat esille samankaltaisia alueen geopolitiikkaan liittyviä haasteita ja ongelmia. Argumenteista myös selvisi, että maat haluavat vaikuttaa alueen geopoliittiseen tilanteeseen epävakauden, konfliktien, Iranin ja ääriliikkeiden torjumiseksi. Israelille kyse ei ole suunnanmuutoksesta. Se on vastustanut Iranin vaikutusvallan kasvua avoimesti jo vuosikausia, ja siksi sen argumentit merkitsevät saman linjan jatkamista. Arabiemiraatit sen sijaan ei ole ollut yhtä avoimesti vihamielinen maata kohtaan. Arabikevään provosoiman muutoksen sen asenteessa Irania kohtaan voidaan tulkita vakiintuneen normalisoinnin ja sitä tukevien argumenttien myötä. Iranin vastustamisesta on tullut myös siis sille prioriteetti, joka se on ollut Israelille jo pitkään. Arabiemiraatit on pyrkinyt vaikuttamaan alueen geopolitiikkaan aktiivisemmin, ja normalisointi ja sitä tukevat argumentit ovat osa tätä pyrkimystä. Maiden suhteiden lähentyminen voidaan nähdä vastauksena alueen muuttuneeseen geopoliittiseen tilanteeseen, mutta argumenteista löytyvät yhtäläisyydet osoittavat myös, että Arabiemiraattien ja Israelin jaetut intressit tuskin ovat vain hetkellisiä, vaikka geopolitiittinen tilanne Lähi-idässä voikin muuttua nopeasti. Esimerkiksi vuoden 2021 alussa Saudi-Arabia ja sen liittolaiset palauttivat diplomaattisuhteet Qatariin kolmen vuoden boikotin jälkeen (BBC 2021). Tästä huolimatta alueen kroonisempien geopoliittisten haasteiden, kuten epävakauden, selvittäminen ei liene lyhyt projekti. Siksi voidaan olettaa, että maiden intressit pysyvät samankaltaisina pitkään.

Jordanian ja Palestiinan esille tuominen al Otaiban toimesta kuitenkin viittaa siihen, että Arabiemiraattien ja Israelin välillä on yhä geopolitiittisia erimielisyyksiä. Normalisointi ei siis tarkoita myöskään sitä, että maiden intressit tulevat olemaan täysin yhtenäiset, vaan niiden erilaiset taustat ja tilanteet tulevat vaikuttamaan niiden politiikkaan ja tavoitteisiin eri tavoilla tulevaisuudessakin. Vaikka siis molemmat haluavat torjua epävakautta ja konflikteja estääkseen Irania ja ääriliikkeitä saavuttamasta enemmän vaikutusvaltaa, tulee niillä olemaan mielipide-eroja usean muun alueen geopolitiikkaan vaikuttavan tekijän, kuten Palestiinan ja Jordanian, suhteen.

Tulee kuitenkin pitää mielessä, että tämä kandidaatintutkielma on rajallinen, ja normalisointiin on voinut vaikuttaa myös asioita, jotka eivät ole tulleet esille geopolitiittisessa katsauksessa tai argumentaationanalyysissä. Esimerkiksi Arabiemiraattien motiiviksi normalisoinnin aloittamisessa on arvioitu tavoitetta parantaa maan suhteita Yhdysvaltojen kanssa ja mahdollistaa aseiden myynnin Yhdysvalloista Arabiemiraateille. (Guzansky & Marshall 2020, 380–381) Lisäksi maan huoli siitä, että Joe Biden voittaisi Yhdysvaltojen presidentinvaalit ja ottaisi erilaisen lähestymistavan Trumpiin verrattuna alueeseen kohdistuvan politiikan suhteen, saattoi motivoida normalisoinnin ajoitusta (mt. 382).

7. Lähteet

Primääriaineisto

Al Otaiba, Y. (2020a) Ambassador Yousef Al Otaiba Statement Regarding Announcement Between Israel and United Arab Emirates. *Embassy of the United Arab Emirates*. <https://www.uae-embassy.org/ambassador-yousef-al-otaiba-statement-regarding-announcement-between-israel-and-united-arab-emirates>. Luettu 22.3.2021.

Al Otaiba, Y. (2020b). Shalom, salaam and welcome. *Ynetnews*. Mielipidekirjoitus. 21.8.2020. <https://www.ynetnews.com/article/r1ccsaiGP>. Luettu 22.3.2021.

Bin Zayed al Nahyan, A. (2020a) 'Peace. Shalom. Salaam'. *Wall Street Journal*. Mielipidekirjoitus. 14.9.2020. https://www.wsj.com/articles/peace-shalom-salaam-11600127046?st=kaoyzclng7frapc&reflink=article_copyURL_share. Luettu 19.3.2021.

Bin Zayed al Nahyan, A. (2020b) Remarks by UAE Foreign Minister at White House Abraham Accords Signing Ceremony. *Embassy of the United Arab Emirates*. 15.9.2020. <https://www.uae-embassy.org/news-media/remarks-uae-foreign-minister-white-house-abraham-accords-signing-ceremony>. Luettu 19.3.2021.

Federico-O'Murchú, S. (2020) Read the full statement by the US, Israel and UAE on normalizing Israel-UAE relations. *CNN*. Uutinen. 13.8.2020. <https://edition.cnn.com/2020/08/13/middleeast/mideast-trump-full-statement-uae-israel-intl/index.html>. Luettu 18.3.2021.

Mohamed, H. (2020) BREAKING: 'Accord courageous step towards more stable, integrated, prosperous Middle East': UAE, US, Israel say in joint statement. *Emirates News Agency*. Uutinen. 31.8.2020. <http://wam.ae/en/details/1395302866311>. Luettu 20.3.2021.

Netanyahu, B. (2020a) The Abraham Accords. *Tablet*. 16.9.2020. <https://www.tabletmag.com/sections/israel-middle-east/articles/netanyahu-speech-abraham-accords>. Luettu 22.3.2021.

Netanyahu, B. (2020b) Prime Minister Netanyahu's Speech to the UN General Assembly. *Prime Minister's Office. Events and Speeches*. 29.9.2020. https://www.gov.il/en/Departments/news/event_un290920. Luettu 19.3.2021.

Staff, T. (2020). Full text. Netanyahu on why UAE deal is different: Palestinians lost their veto. *The Times of Israel*. Uutinen. 16.8.2020. <https://www.timesofisrael.com/full-text-netanyahu-on-different-uae-deal-palestinians-lost-their-veto-power/>. Luettu 20.3.2021.

Sekundääriaineisto

Abraham Accords Peace Agreement (2020) Treaty of peace, diplomatic relations and full normalization between the United Arab Emirates and the State of Israel. <https://www.state.gov/wp->

- content/uploads/2020/09/UAE_Israel-treaty-signed-FINAL-15-Sept-2020-508.pdf. Luettu 15.3.2021.
- Agnew, J. (2003). *Geopolitics: re-visioning world politics* (2nd ed.). Routledge, Taylor & Francis Group.
- Ahmadian, H. (2018). Iran and Saudi Arabia in the Age of Trump. *Survival*. 60(2), 133–150. DOI: 10.1080/00396338.2018.1448579. Luettu 17.3.2021.
- Ajili, H., & Rouhi, M. (2019). Iran's Military Strategy. *Survival*. 61(6), 139–152. DOI: 10.1080/00396338.2019.1688575. Luettu 19.3.2021.
- Alaaldin, R. (2020). Iran will lose the battle, but win the war. *Brookings*. 1.12.2020. <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/12/01/iran-will-lose-the-battle-but-win-the-war/>. Luettu 20.3.2021.
- Allen, J. & Riedel, B. (2020). Ending the Yemen war is both a strategic and humanitarian imperative. *Brookings*. 16.11.2020. <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/11/16/ending-the-yemen-war-is-both-a-strategic-and-humanitarian-imperative/>. Luettu 20.3.2021.
- Amanat, A., Bonine, M., & Gasper, M. (2012). *Is There a Middle East?: The Evolution of a Geopolitical Concept*. Stanford University Press.
- Bachmann, V., & Sidaway, J. (2016). Brexit geopolitics. *Geoforum*, 77, 47–50. <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2016.10.001>. Luettu 11.4.2021.
- Barany, Z. (2021). The gulf monarchies and Israel: From aversion to pragmatism. *The Middle East Journal*, 74(4), 559–578. DOI:10.3751/74.4.14. Luettu 25.3.2021.
- Barden, J. (2019). The Bab el-Mandeb Strait is a strategic route for oil and natural gas shipments. *US Energy Information Administration*. 27.8.2019. <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=41073>. Luettu 11.3.2021.
- BBC. (2020a). Israel's West Bank annexation plan condemned by UN experts. *BBC*. Uutinen. 16.6.2020. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-53062134>. Luettu 19.3.2021.
- BBC. (2020b). Explainer: Israel, annexation and the West Bank. *BBC*. Uutinen. 25.6.2020. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-52756427>. Luettu 19.3.2021.
- BBC. (2021). Qatar crisis: Saudi Arabia and allies restore diplomatic ties with emirate. *BBC*. Uutinen. 5.1.2021. <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-55538792>. Luettu 13.5.2021.
- Bussemaker, N. (2020). Iraq's New Government: What to Know. *Council on Foreign Relations*. 11.8.2020. <https://www.cfr.org/in-brief/iraqs-new-government-what-know>. Luettu 13.3.2021.
- Byman, D. (2018a). Confronting Iran. *Survival*. 60(1), 107–128. DOI: 10.1080/00396338.2018.1427368. Luettu 13.3.2021.

- Byman, D. (2018b). Yemen's Disastrous War. *Survival*. 60(5), 141–158. DOI: 10.1080/00396338.2018.1518376. Luettu 10.4.2021.
- Byman, D. (2019). Israel's Four Fronts. *Survival*. 61(2), 167–188. DOI: 10.1080/00396338.2019.1589094. Luettu 10.4.2021.
- Chapman, B. (2011). *Geopolitics a guide to the issues*. Praeger.
- Dalby, S. (2020). *Anthropocene Geopolitics: Globalization, Security, Sustainability*. University of Ottawa Press.
- Del Sarto, R. (2017). *Israel under siege: the politics of insecurity and the rise of the Israeli neo-revisionist right*. Georgetown University Press.
- Dodds, K. (2007). *Geopolitics a very short introduction*. Oxford University Press.
- Droz-Vincent, P. (2020). The Renewed “Struggle for Syria”: From the War “in” Syria to the War “over” Syria. *The International Spectator*, 55(3), 115–131. DOI: 10.1080/03932729.2020.1796007. Luettu 13.3.2021.
- Economist Intelligence Unit (2020) King Abdullah issues warning over West Bank annexation. Country Report: Israel. <https://link.gale.com/apps/doc/A625404869/AONE?u=tampere&sid=AONE&xid=19936b56>. Luettu 10.4.2021.
- Ergul Jorgensen, F. (2019). The Middle East: between myth and reality. *Global Affairs*. 5(1), 81–88. DOI: 10.1080/23340460.2019.1568202. Luettu 22.4.2021.
- Gause, F. G. III (2019) Should We Stay or Should We Go? The United States and the Middle East, *Survival*, 61(5), 7–24, DOI: 10.1080/00396338.2019.1662114. Luettu 13.3.2021.
- Gerges, F. (2014). ISIS and the third wave of Jihadism. *Current History*, 113(767), 339–342. <https://doi.org/10.1525/curh.2014.113.767.339>. Luettu 10.5.2021.
- Guzansky, Y., & Marshall, Z. (2020). The Abraham Accords: Immediate Significance and Long-Term Implications. *Israel Journal of Foreign Affairs*, 14(3), 379–389. DOI: 10.1080/23739770.2020.1831861. Luettu 9.3.2021.
- Harb, I. (2020). The Middle East Accords: An Arab Perspective. (Abraham Accords). *American Diplomacy*, 1–6. <https://www-proquest-com.libproxy.tuni.fi/publiccontent/docview/2457704921/fulltextPDF/1A0E6EF714FB4214PQ/1?accountid=14242>. Luettu 9.3.2021.
- Hodgetts, T., Burnham, D., Dickman, A., Macdonald, E., & Macdonald, D. (2019). Conservation geopolitics. *Conservation Biology*, 33(2), 250–259. <https://doi.org/10.1111/cobi.13238>. Luettu 10.3.2021.

- Hokayem, E. (2014). Iran, the Gulf States and the Syrian Civil War. *Survival*. 56(6), 59–86. DOI: 10.1080/00396338.2014.985438. Luettu 19.3.2021.
- Jaeger, D. A., & Paserman, M. D. (2008). The cycle of violence? an empirical analysis of fatalities in the palestinian-israeli conflict. *The American Economic Review*, 98(4), 1591–1604. DOI:10.1257/aer.98.4.1591. Luettu 21.4.2021.
- Juneau, T. (2020). The UAE and the War in Yemen: From Surge to Recalibration. *Survival*. 62(4), 183–208. DOI: 10.1080/00396338.2020.1792135. Luettu 15.3.2021.
- Katz, Y., & Hendel, Y. (2012). *Israel Vs. Iran The Shadow War* (1st ed.). Potomac Books.
- Kelly, P. (2016). *Classical geopolitics: a new analytical model*. Stanford University Press.
- Ketbi, E. (2020). Contemporary Shifts in UAE Foreign Policy: From the Liberation of Kuwait to the Abraham Accords. *Israel Journal of Foreign Affairs*, 14(3), 391–398. DOI: 10.1080/23739770.2020.1845067. Luettu 17.4.2021.
- Kim, I. (2020). Swinging Shale: Shale Oil, the Global Oil Market, and the Geopolitics of Oil. *International Studies Quarterly*, 64(3), 544–557. <https://doi.org/10.1093/isq/sqaa042>. Luettu 12.3.2021.
- Levy, I. (2019). Shia Militias and Exclusionary Politics In Iraq. *Middle East Policy*, 26(3), 123–133. <https://doi.org/10.1111/mepo.12442>. Luettu 23.3.2021.
- Mabon, S. (2012). The Battle for Bahrain: Iranian-Saudi Rivalry. *Middle East Policy*, 19(2), 84–97. DOI:10.1111/j.1475-4967.2012.00537. Luettu 10.4.2021.
- Mason, R. (2018). Breaking the mold of small state classification? The broadening influence of United Arab Emirates foreign policy through effective military and bandwagoning strategies, *Canadian Foreign Policy Journal*, 24(1), 95–112, DOI: 10.1080/11926422.2018.1427123. Luettu 16.4.2021.
- Masri, M. (2017). *The dynamics of exclusionary constitutionalism: Israel as a jewish and democratic state*. Hart Publishing Ltd.
- Miller, R., & Verhoeven, H. (2020). Overcoming smallness: Qatar, the United Arab Emirates and strategic realignment in the Gulf. *International Politics*. 57(1), 1–20. DOI:10.1057/s41311-019-00180-0. Luettu 10.3.2021.
- Murphy, A. B., Bassin, M., Newman, D., Reuber, P., & Agnew, J. (2004). Is there a politics to geopolitics? *Progress in Human Geography*. 28(5), 619–640. DOI:10.1191/0309132504ph508oa. Luettu 25.4.2021.
- Paust, J., & Blaustein, A. (1974). The Arab Oil Weapon—A Threat to International Peace. *The American Journal of International Law*, 68(3), 410–439. DOI:10.2307/2200513. Luettu 22.4.2021.

- Perron, P. (1989). The Great Crash, the Oil Price Shock, and the Unit Root Hypothesis. *Econometrica*, 57(6), 1361–1401. DOI: 10.1198/073500102753410372. Luettu 22.4.2021.
- Perthes, V. (2018). Conflict and Realignment in the Middle East. *Survival*. 60(3), 95–104. DOI: 10.1080/00396338.2018.1470760. Luettu 11.3.2021.
- Pierpaoli, P. (2012). *Bab el Mandeb Strait*. In *World War II at Sea: An Encyclopedia* (Vol. 1) ABC-CLIO, LLC.
- Pollock, D. (2018). UAE Public Privately Split on Key Issues, New Poll Reveals. *Washington Institute*. 17.12.2018. <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/uae-public-privately-split-key-issues-new-poll-reveals>. Luettu 21.3.2021.
- Purcell, D., Heitmeier, B., & Wyhe, C. (2017). Critical Geopolitics and the Framing of the Arab Spring Through Late-Night Humor. *Social Science Quarterly*, 98(2), 513–531. <https://doi.org/10.1111/ssqu.12296>. Luettu 5.5.2021.
- Riedel, B. (2020). With Israel’s annexation plans looming, an hour of decision for Jordan’s Hashemites. *Brookings*. 1.6.2020. <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/06/01/with-israels-annexation-plans-looming-an-hour-of-decision-for-jordan/>. Luettu 10.5.2021.
- Rouhi, M. (2018). US-Iran Tensions and the Oil Factor. *Survival*. 60(5), 33–40. DOI: 10.1080/00396338.2018.1518367. Luettu 18.3.2021.
- Schroeder, C. (1997). Knowledge and Power, Logic and Rhetoric, and Other Reflections in the Toulminian Mirror: A Critical Consideration of Stephen Toulmin's Contributions to Composition. *JAC*, 17(1), 95–107. <http://www.jstor.org/stable/20866113>. Luettu 28.4.2021.
- Shehadeh, R. (2019). From Jerusalem to the Rest of the West Bank: Israel’s Strategies of Annexation. *Review of Middle East Studies*. 53(1), 6–19. DOI:10.1017/rms.2019.7. Luettu 1.4.2021.
- Sorenson, D. (2014). *An introduction to the modern Middle East: history, religion, political economy, politics* (Second edition.). Westview Press.
- Strategic Comments. (2018a) Rising Israeli–Iranian tensions, *Strategic Comments*, 24(3), vii–viii, DOI: 10.1080/13567888.2018.1462944. Luettu 10.3.2021.
- Strategic Comments. (2018b) Strategic rivalries around the Bab el-Mandeb Strait, *Strategic Comments*, 24(4), viii–x, DOI: 10.1080/13567888.2018.1485341. Luettu 17.3.2021.
- Strategic Comments. (2018c) Lebanon’s interlocking challenges, *Strategic Comments*, 24(7), i–ii, DOI: 10.1080/13567888.2018.1519152. Luettu 15.3.2021.

Strategic Comments. (2019a) The US withdrawal from Syria, *Strategic Comments*, 25(1), i-iii, DOI: 10.1080/13567888.2019.1580960. Luettu 15.3.2021.

Strategic Comments. (2019b) Qatar and its neighbours, *Strategic Comments*, 25(2), vii-ix, DOI: 10.1080/13567888.2019.1601445. Luettu 15.3.2021.

Strategic Comments. (2019c) The Saudi–Turkish antagonism, *Strategic Comments*, 25(5), iv-vi, DOI:10.1080/13567888.2019.1635344. Luettu 13.3.2021.

Strategic Comments. (2019d) Israel and the Gulf states, *Strategic Comments*, 25(6), i-iii, DOI: 10.1080/13567888.2019.1651098. Luettu 13.3.2021.

Strategic Comments. (2019e) Turmoil in Lebanon, *Strategic Comments*, 25(10), iv-vi, DOI: 10.1080/13567888.2019.1706341. Luettu 20.3.2021.

Strategic Comments. (2020a) The Soleimani killing's regional implications, *Strategic Comments*, 26(2), i-iii, DOI: 10.1080/13567888.2020.1744849. Luettu 19.3.2021.

Strategic Comments. (2020b) Turkey's increasingly assertive foreign policy, *Strategic Comments*, 26(6), iv-vi, DOI: 10.1080/13567888.2020.1830557. Luettu 21.3.2021.

Strategic Comments. (2020c) The Abraham Accords: Israel-Gulf Arab Normalisation. *Strategic Comments*, 26(8), iv–v. DOI: 10.1080/13567888.2020.1853892. Luettu 19.3.2021.

Toulmin, S. (2003). *The uses of argument* (2nd ed.). Cambridge University Press.

Trager, E. (2017). *Arab Fall How the Muslim Brotherhood Won and Lost Egypt in 891 Days*. Georgetown University Press.

Vohra, A. (2020) Lebanon Is Paralyzed by Fear of Another Civil War. *Foreign policy*. 2.9.2020. <https://foreignpolicy.com/2020/09/02/lebanon-is-nearing-the-brink-of-civil-war-again/>. Luettu 21.3.2021.

Worth, R. (2020). Mohammed bin Zayed's Dark Vision of the Middle East's Future. *The New York Times*. Uutinen. 9.1.2020. <https://www.nytimes.com/2020/01/09/magazine/united-arab-emirates-mohammed-bin-zayed.html>. Luettu 4.5.2021.

Wu, Z. (2018). Classical geopolitics, realism and the balance of power theory. *Journal of Strategic Studies*, 41(6), 786–823. DOI: 10.1080/01402390.2017.1379398. Luettu 8.3.2021.

Yom, S., & Gause, F. (2012). Resilient Royals: How Arab Monarchies Hang On. *Journal of Democracy*, 23(4), 74–88. DOI:10.1353/jod.2012.0062. Luettu 9.4.2021.